

ועד שכתעוררת שאלה וקושיא: למה צריכים להתאפק ולהמתין אפילו משך זמן קצר ("א קורצע וויילע") ולא מתחילים מיד את השמחה הכי גדולה? ...! - ויהי"ר שתשאר רק שאלה זו בלבד, כיון שכל שאר השאלות מהענינים המכלבלבים יתבטלו לגמרי!

כט. והמעשה הוא העיקר - לחנוג את שמחת בית השואבה בכל מקום ומקום באופן דמוסיף והולך ואור, ועוד הוא העיקר - שממשיכים בחגיגת שמחת בית השואבה בביהמ"ק השלישי, כיון שזוכים לנאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש, "לא עיכבן כהרף עין"¹⁴¹.

ובפרט ע"י ההוספה כמצות הצדקה (בחול המועד) ע"י השליחות מצוה לצדקה (ובהוספה מרילי) - שנוסף לכך שכל פעולה ופעולה בעניני תמי"צ בכחה להכריע את העולם כולו לכף זכות ולגרום השועה הצלה (כמס' הרמב"ם¹⁴²), יש סגולה מיוחדת במצות הצדקה, כמארז"ל "גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה"¹⁴³, שתמורת ה"צדקה (ש)עשה הקב"ה בשואל שפיון לבין האומות"¹⁴⁴, עושה הקב"ה הצדקה האמיתית ד"קרב פזורתו מבין הגוים", ו"בצנעו"י יחד מארבע כנפות הארץ" - חג האסיף.

ובפשטות - שכל כ"י, "בנעוריו ובזקניו גוי כבניו ובבנותיו"¹⁴⁵, מתקבצים מכל קצו חבל, ולוקחים עמהם הבתי-כנסיות הבתי-מדרשות וכל עניני הכיורים כ"י, ובאים כולם יחדיו, "עם עניי שמיא"¹⁴⁶, לארצנו הקדושה, לירושלים עיר הקודש, ולבית המקדש השלישי, "מקדש אדני-כוננו ירד"¹⁴⁷, ושם תוגנים שמחת בית השואבה בחבליה השלימות, כולל גם ש"מסוי"ג שראב"ן רוח הקודש"¹⁴⁸, כיון שיקויים היעודי"ג "אשפוך את רוחי על כל בשר ונבאו בניכם ובנותיכם" - תיכף ומיד ממש¹⁴⁹.

שכש"ך שכתב ישי המרכז ושפני"צ ושפני"ח אין מניחם העלין, גדולה כיוון התעורר להנחה תחילת כיום חל הרצון שלאשרי היר"ש (כידוע הסיפור בה אודות וההי"צ ר' לוי"ג מכארי"ששוב).

- (242) באש"ת כ. א. וראה אהיה ע"פ.
- (243) פלילת ופרשי בא י. מ. ועד.
- (244) הל השוכה פיג הדי.
- (245) כיב ירד, א. וראה תיא פלי.
- (246) פסחים פ. ב.
- (247) "קב"ץ - הניטרא ר"בכל מכל כ"י (מיל פ"א).
- (248) בא ירד, ט.
- (249) דניאל ו. י. וראה פטודין ז. א.
- (250) בשלח טו. י.
- (251) יירשלמי טובה רפ"ה.
- (252) להידי שדח הקודש הוא כספיה המלכות, וספירת המלכות קשורה עם כתר.
- (253) יואל ג. א.
- (254) בלילות א' וכ' - התחל כ"ק ארשרי שליט"א לנגן נגון הקטח לאכיו לאכיו הלריר"צ ר"ל. ובלילות ר' ה' - נקן כ"ק ארשרי שליט"א לכאריא שטו של חזרו לצדקה (הנפיל).

מוקדש להתגלותו המיידית לעיני בשר של כ"ק אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח שליט"א למטה מעשרה טפחים ומתוך חיים נצחיים ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו תיכף ומיד ממש

הי' שותף בהפצת "דבר מלכות" להשיג השיחות, להקדשות ולפרטים נוספים טל.: 753-6844 (718) הוכן לדפוס ע"י יוסף יצחק הלוי בן אסתר שיינדל

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

היכל תשיעי

קובץ שלשלת האור

שער שלישי

דבר מלכות

חג הסוכות

לא להתבייש לרקוד ברחוב לקבל פני משיח צדקנו

שיחות קודש

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

יוצא לאור על ידי מערכת

"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושש לבריאה

מאה ושלש עשר שנה להולדת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

**ב"ה. נוסח המברק שהאיל כ"ק ארמור'ר שליט"א
שלח לאנ"ש שוי בכל מרחבי תבל
לקראת חג הסוכות, זמן שמחתנו ה'תשנ"ב**

כ"ה. ערב חג הסוכות.
יום טוב וזמן שמחתנו וישמח ישראל כעושו וישמח השם כמעשו
ולהמשיכם בכל השנה תמימה (מעוברת) זו.
/מקום החתימה/

ב"ה. משיחות ש"פ האזינו, י"ג תשרי ה'תשנ"ב בלתי מוגה

י. ענין נוסף ביום השי"ק זה, י"ג תשרי — סמיכותו לחג הסוכות, תוך ג' ימים, שנחשבים ככמה ענינים למציאות אחת⁸⁴. שזוה מוכן שעיקר ושלימות ההכנה (ועד להתחלה) רחג הסוכות היא כיו"ג תשרי, ובקביעות שנה זו ניתוסף עליו מיוחד מצד קביעותו ביום השבת⁸⁵.

ובהתאם לכך, יש להזכיר ולעורר עצה"פ אודות גמר ושלימות ההכנות לחג הסוכות — נוסף על התחלת ההכנה "שלושים יום לפני החג", וההוספה בזה "שתי שבתות לפני החג" (כדעת רשב"ג)⁸⁶, ועד לגמר ושלימות ההכנה בתוך ג' ימים.

ובפרטיות יותר — להשתדל עוד יותר לספק צרכי החג לכל מי שזקוק לכך. הן בנוגע לצרכי החג כפשוטם, והן בנוגע לצרכים דמצוות החג, סוכה וד' מינים וכו'.

יא. וכן יש לעורר אודות ההשתדלות לשמח יהודים בשמחת החג. כולל ובמיוחד שמחת בית השואבה, החל מהמקומות הסמוכים שיכולים להגיע אליהם כיו"ט עצמו, כולל גם הנסיעות כימי חול המועד למקומות רחוקים. מחוץ לעיר, על מנת לערוך שם חגיגות שמחת בית השואבה, ולזכותם בקיום מצות ד' מינים.

— ובאותם מקומות שאין ליהודי המקום ד' מינים משלהם, יתנו להם ד' מינים כדי שיוכלו לקיים המצוה גם בשאר ימי החג (לאחרי חזרת השלוחים), ומה טוב שיתנו להם מספר נוסף של הדסים, כמנהג חב"ד שמוסיפים במספר הדסים⁸⁷, ולכל הפחות הוספה של ג' הדסים, כנגד ג' הדסים שמעיקר הדין —

ביחד עם ההתעוררות ע"ד הנהגה יום יומית ע"פ התורה ומצוותיה, מתוך ידיעה שהקב"ה מבקש ומתחנן לכאור"א מישראל "אם בחוקתי הלכו"⁸⁸ ("אין אם אלא לשון תחנונים"⁸⁹), ומבטיח להם ש"ונתתי גשמיכם בעתם"⁹⁰, וכל הכרכות האמורות בפרשה, עד "ואולך אתכם קוממיות"⁹¹, בגאולה האמיתית והשלימה.

וכדאי ונכון שבנסיעות אלו יצטרפו גם הנשים, "אשת חבר", שיחפסו בשמחת החג עם נשות המקום, וכן הטף, שצריכים לחנכם גם בהענינים הרפצת היהדות והמעיינות חוצה.

יב. ויש להוסיף ענין עיקרי בנוגע לשמחת בית השואבה בשנה זו — שצריכה להיות מתוך שמחה הכי גדולה הקשורה עם הגאולה האמיתית והשלימה, ששמחים ורוקדים לקבל פני משיח צדקנו!

84 ראה (לדוגמה) פסחים קז, ט"א, ועור.
85 וערו' בנוגע לריה, שחל (כשנה זו) ביום שישי ושלימות ההכנה (ועד להתחלה) ר"ה היא ביום השבת שלפני.
86 פסחים ג, ט"א, וט"ז.
87 ספר המנהגים חב"ד ע' 65.
88 ר"פ בחוקותי.
89 ע"ז ה, ט"א.
90 שם, ד.
91 שם, יג.

מעייני הישועה - ה'תשנ"ב

כת. ומלכד העילוי וההוספה מיום ליום בכל שבועת ימי החג, ישנו עליו נוסף מצד מעלת היום, ולדוגמא:

ביום השני — הוספה מיוחדת בהשמחה מצד ענינו של האושפיזא. יצחק, ע"ש השחוק והשמחה. ומעלה נוספת בקביעות שנה זו, שיום השני דסוכות חל ביום השלישי שהוכפל בו כי טובי.

ביום השלישי — לאחר השמחה כשני ימים ראשונים כאופן ד"כפלים לתושי"נגי, ניתוסף גם המעלה דיום השלישי, שהשמחה היא כאופן של "חוקה".

ביום הרביעי — שישנו כבר הרוב דשבעת ימי הסוכותינגי, ו"רובו ככולו"ינגי; וביום החמישי — שישנו הרוב (רובו ככולו) גם כיהם להמסך דשמיני"עצרת.

ביום הששי — שבקביעות שנה זו חל ביום השבת, שנוסף על השמחה דהיו"ט ישנה גם השמחה דיום השבת, "ביום שמחתכם אלו השבתות"ינגי, כולל ובמיוחד שמחת הגאולה (כג"ל סכ"ד), כיון שיום השבת הוא מעין ודוגמת יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים"ינגי.

ועאכו"כ ביום השביעי, שבו צריכה להיות השמחה כריבוי גדול שכולל את כל הימים שלפניו, כמדוגש בשמו, "הושענא רנה", ע"ש ריבוי ה"הושענות", כולל גם אלו שנאמרו בכל הימים שלפניו, ועד"ז שאר עניני עבודת היום, כמו אמירת כל ספר התהליםינגי, וכן הייה רצון בתוספת נוסח מיוחד שאומרים לאחר כל ספר, וכיו"כ כשאר עניני היום, שמצד מעלות אלו ניתוסף גם בהשמחהינגי.

ומתכוננים להוסיף עוד יותר בהשמחה — כיון שתיכף נכנסים לשמיני"עצרת, שבו באים כל עניני חג הסוכות כאופן של קליטה (עצרת מלשון קליטהינגי) בפנימיותינגי, ועאכו"כ בשמחת התורה, ולאח"ז בשבת בראשיתינגי, שבו נעשית העלי והשלימות (י"כולו"ינגי) דשמע"צ ושמת"ח.

231 ראה לעיל מוספין ובהערה 146.
232 לישן הכתוב — איוב יא, ו. וראה שמירי רפמ"ר.
233 ההמשך דשמיני"עצרת (שבכירוף עמו אין זה עדין רוב, אלא שיה כשהו) — אינו נודע המעלה ודחו כיהם לשבעת ימי הסוכות, אלא מוסף ענין כפ"י.
234 נודי טב, רע"א, ושי"ג.
235 ספרי בהעלותך י"ד, י"ד.
236 תמיד כנסתה.
237 ולאחרי אמירת תהלים — מחלקים הנבאים חפוח מתוק.
238 וכדאי ששמחה גדולה זו אינה מפרעה ח"ו לאמירת התהלים, כיון שישנו ריבוי זמן — הרבה יותר משיעור הילך מל י"ח רגעים או כ"ד רגעים (טושר"ע (וואה"י) אורח מתינס ס"ב (ס"ח)) — עד להתחלת אמירת תהלים.
239 ראה לקי"ת דרשי שמע"צ צא, א, וככ"פ.
240 ומה נעשית ההללה ומעשים טובים כ"י בכל ג' הקיין ודורה עבודה וגמ"ח כמשך כל השנה (ראה סה"פ מלוקט ח"א ע' שעב, ושי"ג).
241 ונס כקביעות שנה זו שמספיקים כ"ן שמע"צ ושמח"ת לשבת בראשית כיהמבדיל כ"ן קודש לחילי — הרי, נוסף לכך שההבדלה עצמה היא באופן שממשיכים הקודש בחול (ראה סה"פ להצ"צ מצות מילה פ"ה), שעניני החול נעשים "לשם שמים", ועד ל"חילין על דורת הקודש", יש מעלה בישי החול גם בנוגע לעניני קודשה וחומ"צ טמא, כמו בנוגע למצות תפילין ו"הקדשה כל התורה כלה" לתפילין (קדושים לה, א, ושי"ג) שקדשה בישי החול וקדא, וכיון ("הכונה בה — למצות כנסתה וראח לשי"ש ח"י ע"ד ודורה ג' אכל, כיון שחלשן חנא" ודורה"י, י"ל שדורה גם לדורה כפ"י, וכל התורה כולה", נגלה דורתה ופנייתו התורה, כולל גם פה שחלשירי וד"ש שחיד לאר"י.

מעייני הישועה - ה'תשנ"ב

שלמד וכו' וכו' -- היו דבר הכי פשוט (ובדאי אין צורך להאריך בזה) שצריך לפרוץ גדרים והגבלות אלו.

והחירה מזה: גם לאחר ששמח ורוקד בשמחת בית השואבה משך זמן ארוך עד שרגליו עייפות מרוב הריקוד וידיו עייפות ממחאות כפיים, ונפלת לו מחשבה להפסיק לרקוד, או שמישהו מעיר לו שהגיע הזמן להפסיק לרקוד -- הרי לא זו כלבר שאינו נותן שילבלוהו מהשמחה, אלא אדרבה, שסותף בהשמחה גם את (הדבר ועאכו"כ) האדם המבלבל, באמרו: "הער זיך אַיִן". הנך נקרא "אדם", ע"ש ארמה לעליוני, שהוא למעלה מכל מדידה והגבלה, וכיון שכן, עליך לצאת מהמדידה וההגבלה שלך, ולשמוח בשמחת בית השואבה באופן שלמעלה ממדידה והגבלה!

כו. השמחה במשך שבעת ימי החג ובהוספה מיום ליום:

מצינו בשמחת נישואין שנמשכת בשבעת ימי המשחה, שיש צורך ב"פנים חדשות" כדי שתהי' השמחה כשלימותה⁹², ומה מוכן גם כנגד לשמחת החג, ושמחת בית השואבה, שכיון שע"פ ציווי התורה צריכה להיות כמשך שבעה ימים זה אחר זה, כדאי שהקבי"ה נותן כח לכאור"א מישראל להיות ננעצו בכחינת "פנים חדשות"⁹³, שע"י זכל להיות בשמחה אמיתית כמשך שבעת ימי החג, ולא עוד אלא שמיום ליום יוסיף בהשמחה באופן נעלה יותר, כהציווי (שהוא גם נחיתת"כח) "מעליך בקדש"⁹⁴.

ועד כדי כך, ש"יעיד עלי יודע תעלומות" (כהלשון הידוע⁹⁵) שהשמחה שלו היא שמחה אמיתית באופן של עליו והוספה מיום ליום. ויש להוסיף ולהבהיר הכוונה כהלשון "יעיד עלי יודע תעלומות" כשייכות לענינו:

אין הכוונה שהשמחה היא בתעלומות לנו בלבד, וכיון ש"אין אדם יודע מה בלבו של חבריו"⁹⁶, יש צורך ש"יעיד עלי יודע תעלומות", כי כדאי שהשמחה היא בהתגלות לנו, ו"לבא פליג לכל שייפן"⁹⁷, שפורצת ומתגלה בהנהגתו כפועל, בדרכו ובמעשה, אלא, שבהוספה על התגלות השמחה לעין כל, "יעיד עלי יודע תעלומות" שהשמחה היא פנימית ונעלית עוד יותר.

ולהעיר גם מהדיוק ד"יעיד עלי יודע תעלומות", עדות דוקא -- כדוע"ש "שעדות" פועלת מציאות הדבר ע"פ תורה, ובמילא נעשה כן גם במציאות העולמי, ועד"ו בנדו"ד, שנוסף על ההשתדלות והאדם בהשמחה, פונה הקב"ה מכל עסקיו, כביכול, ו"מעיד" עלי לפעול אצלו הוספה בהשמחה באופן שאין צורך לגמרי.

(221) ראה של"ח ג, רמ"א, ועוד.
(222) ראה תשרי"ג אה"ע ס"כ ט"ז.
(223) והחידוש בזה לגבי שמות נישואין -- שה"מים חדשות" שמשמחה נישואין אינם אלא אצל האורח החדש שכא כיום זה, אבל אלו שהשתתפו בהשמחה אמרו נשואים עם אותם פנים כמו אמרנו, משא"כ בנדו"ד, שה"מים חדשות" הם אצל כל בני השתתפו בשמחת בית השואבה בימים שלפניו.
(224) ברכות בת א, ושי"ב.
(225) רמב"ם הל' תשובה פ"ב ה"ב.
(226) פסחים טו, רמ"ב.
(227) יראת'והו ויר' קנ"ג, א, ח"ג קמ"ג, רמ"ב, רמ"ב, כ, רמ"ב, א.
(228) ראה לקו"ש ח"ט ע' 188, ושי"ב.
(229) ומדגש במיוחד כשייכות ליי"ש -- העדות וקידוש החדש שבה הלוי הקביעות הדימים טובים.
(230) כלשון חז"ל -- תרי"ב ותרש"י בחוקתו טו, ט, ועוד.

ש"פ האזינו, י"ג תשרי

ופשוט, שאין להתכייש ח"ו לרקוד בגלוי, "לעיני כל ישראל", ועד לריקוד ברחוב לעיני כל באי עולם, לקבלת פני משיח צדקנו, ואדרבה: כשבא משיהו וישאל: "לשמחה מה זה עושה"⁹², ישיבו לו: וכי אינך יודע שנרפס בעיתונים שמשיח כבר בא, ותיכף בא לכאור"א מאתנו, מכס, בתוככי כלל ישראל, ולוקח את כולם לארצנו הקדושה, לירושלים עיר הקודש ולבית המקדש, ושם ממשיכים בשמחת בית השואבה בתכלית השלימות.

וברוח זו צריכים לפעול בשמחת בית השואבה בכל המקומות כולם -- שמביאים לכל המקומות את הכשורה הטובה והמשמחת ש"הנה זה בא"⁹³, שמשיח צדקנו בא, ולוקח את כל בני ישראל לשמחת בית השואבה שבביהמ"ק השלישי.

יג. אמנם, עפ"י נשאלת שאלה:

כיון שבטוחים ש"הנה זה (משיח צדקנו) בא" ולוקח את כל בני ישראל לשמחת בית השואבה שבביהמ"ק השלישי -- מהו הצורך לדבר ולעורר ע"ד ההכנות לעריכת חגיגות שמחת בית השואבה בכל מקום ומקום בחוץ לארץ?!

שאלה זו שאלו מכבר אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו: היתכן שלאחרי ההכרזה "לאתר לתשובה לאתר לגאולה"⁹⁴, ו"עמדו הכן כולכם" לקבל פני משיח צדקנו⁹⁵ -- תוכע ודורש ושולח שלוחים לייסד חדרים וישיבות כו' במדינה זו וכשאר מדינות ברחבי תבל, כה בשעה שזוהי פעולה שדורשת משך זמן ארוך (לאחרי בוא השלוחים למקומות אלו), וכדאי שלפנ"ז יבוא כבר משיח צדקנו?!

המענה על זה -- בדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר⁹⁶ -- שבאופן כזה התנהגו בני ישראל (בהדרכתם של גדולי ונשיאי ישראל) במשך כל הדורות, שביחד עם האמונה השלימה בביאת המשיח באופן ד"אחכה לו ככל יום שיבוא"⁹⁷, "שיבוא בכל יום", השקיעו כחם ומרצם בפעולות של תומ"צ שהם לטוות ארוך, אשר היסוד להנהגה זו למדים מהנהגת בני ישראל בהמסעות שבמדבר, שגם כמסע שחנו בו משך זמן קצר בלבד, הקימו את המשכן באותו אופן שהקימוהו בחנייתם למשך זמן ארוך.

ועד"ו בנדו"ד, שעושים כל ההכנות הדרושות לחגיגות שמחת בית השואבה ככל מקום ומקום, מתוך אמונה שלימה שמשיח צדקנו בא תיכף ומיד, שאז יחגגו כל בני ישראל שמחת בית השואבה כביהמ"ק השלישי.

ובכל זה ניתוסף עוד יותר לאחרי ריבוי הפעולות בהפצת התורה והיהדות והמעיינות חוצה ע"י השלוחים דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו,

(92) ל' הכי -- קהלת ב, ב.
(93) שה"ש ב, ח ובשהשיר עה"פ.
(94) ביקול קורא" כיהקריאה והקדושה" דשנת תש"א ותש"ב, ועוד.
(95) ראה "היום יום" ט"ו טבת, ובכ"מ.
(96) שה"ש תשי"א ע' 162.
(97) עיקר ה"כ מ"ג העיקרים.

ש"פ האזינו, י"ג תשרי

— ובפרט שלאחרונה נדפס ונתפרסם ("מצוה לפרסם עושי מצוה"⁹⁶) ספר השלוחים והשלוחות ובני ביתם, אלכוס מהודר, באותיות מזהבות כו'⁹⁹. ותבוא עליהם ברכה, ומהם יראו וכן יעשו —
שעי"ז ניתוסף עוד יותר בקירוב וזירוז עניני הגאולה המרומזים בב' שמותיו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו — "יוסף" ו"יצחק" — שכולל גם ההוספה (יוסף) בשמחה (יצחק), שמחת הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו תיכף ומיד ממש.

יד. ויה"ר שההכנות לחג הסוכות, "זמן שמחתנו", תהיינה מתוך שמחה וטוב לבב, ע"י הוספה בענין השמחה, כולל ובמיוחד ע"י שמחות נישואין, ברית מילה (ועד"ז השמחה בלידת בת¹⁰⁰) ופדיון הבן, וכיו"ב.

ועוד והוא העיקר — שעוד לפני חג הסוכות חוגגים את שמחת הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ונשיא דורנו בראשנו, יחד עם השלוחים וכל המסייעים¹⁰¹ בהפצת התורה והיהדות והמעיינות חוצה, בתוככי כל בני כל מקום שהם, "בנערינו ובזקנינו גו' בכנינו ובבנותינו", וממשיכים בחגיגות שמחת בית השואבה בשמחה הכי גדולה כביהמ"ק השלישי.

וההתחלה בזה — תיכף ומיד ממש, בניגון ההקפות...

[כ"ק אדמו"ר שליט"א התחיל לנגן ניגון הקפות לאביו הרלו"צ ז"ל. ואח"כ צוה לנגן "לכתחילה אריבער".]

* * *

טו. כרגיל — יעלו מלמטה למעלה אלו שהכינו משקה של שמחה, ויכריזו ע"ד פעולותיהם, ומהם יראו וכן יעשו רבים.

ויה"ר שתהיי' זו הקדמה קרובה לעלי' מלמטה למעלה דכאו"א מישראל מן הגלות אל הגאולה, שבאים "עם ענני שמיא"¹⁰² לארצנו הקדושה, לירושלים עיר הקודש ולבית המקדש השלישי, "מקדש אדני-כוננו ידיך"¹⁰³.

ועוד והוא העיקר — תיכף ומיד ממש.

[לאחרי חלוקת המשקה — התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן ניגון הקפות לאביו הרלו"צ ז"ל. ואח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה].

101 ע"ד שמצינו ש"קדם שיצטוק (בתורה) יכול להתנות שיצטוק חבירו כסחורה ויטול חלק כליתרדו, כמו ישכר חבולין, אבל אחר שעסק כבר נתן לו חלק בשביל ממון, אינו כלום, כדכתיב אם יתן איש את כל הון ביתו גו' בה יבחו לוי" (כ"י דמ"א י"ד ר"ס רטו).
102 וניאל ז' ג.
103 בשלח טו, ה.

98 שו"ת הרשב"א ח"א סתקפ"א.
99 ככל עניני קדושה, שעל יום מקיים יהודי הציווי דיאני נבראחי לשמש את קניי, שצריכים להיות באופן של יופי הודו, "זה א-לי ואנהו", כמדוגש בעשיית המשכן והמקדש מזהב וכסף ואבנים טובות ומרגליות.
100 וכמהגנו — שנתינת השם (שאו עושין השמחה) בעת העלי' לתורה היא בהקריאה הראשונה (גם בשני חמישי), ואין ממתינים להקריאה דשבת.

(*) וי"ל שכשמתנת עם חבירו קודם הלימוד נעשה יבחו יבחו למעלותא — ענין הבחיה (ולעיתים נדירות) ה"חור שלל חש ב"ד.

מעייני חישועה - ת'תשנ"ב

כה. ההשתתפות בהשמחה:

על כל אחר ואחד להשתתף בהשמחה ככל הפרטים — "דוקדון ומספיק ומספחין ומפחין ומכרכרין כל אחד ואחד" — שלא מספיק שאחד יטפח בכפיו ("פאטשן מיט די הענט") לריקודו של חניו, אלא כאו"א צריך לרקוד בעצמו, כמוכן ופשוט שאין להשוות את הטיפוח בכפיו לריקודו של חבירו הריקוד שלו כעצמו בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו (ע"ד וכדוגמת החילוק בין עניית אמן על ברכה שמברך חניו על אכילת פרי לאמירת הברכה על פרי שאוכל הוא בעצמו ונעשה דס וכשר כבשרו).

ותיריה מזה: לא זו בלבד שכאו"א צריך להשתתף בהשמחה, כמו שותף, אלא עוד זאת, שצריך להשתדל להתנהג כמו נעהיניו ולהיות "רוח החיים" בהשמחה.

ובפרטיות יותר:

גם כאשר העומד בראש (בארגון ועריכת שמחת בית השואבה) הוא משהו אחר, שאו צריך להזהר שלא לפגוע בכעלותו משום השגת גבול וכי"ב — יכול וצריך להשתדל להיות "רוח החיים" בהשמחה, ובדאי שהעומד בראש (שאינו "מישהו אחר" אלא רעהו ואחיו, ועד כמותו ממש, "ואהבת לרעך כמוך"¹⁰¹) לא יתערם על כך שמתנהג כמו כעה"ב ("פראוועט כעה"ב שקייט"), כיון שמתנהג ע"פ התורה, שזוהי כעלותו של הקב"ה.

ועאכ"כ כשהולך לשמח יהודים אחרים כשמחת בית השואבה¹⁰² (ובפרט בחול-המועד שיכולים וצריכים לנסועי"ג גם למקומות רחוקים) וכא למקום מסויים שמאילו סיבה שהיא אין שם משהו שכיכלתו להנהיג ולנהל את השמחה — נעשה הוא הראש והמנהיג במקום זה, ולא עוד אלא שאין לו להמתין עד שיבקשו ממנו להנהיג את השמחה (כיון שאין זה לפי כבודו להציע את עצמו), ואין צריך לומר שלא יסרב כשמבקשים ממנו¹⁰³, אלא תיכף ומיד (ללא שהיות) עליו להתחיל בהנהגת וניהול שמחת בית השואבה במקום זה.

כו. אופן השמחה:

שמחה בכלל היא באופן של פריצת גדר, ועאכ"כ שמחת יו"ט שחיוכה מן התורה, ובפרט שמחת יו"ט דחג הסוכות, "זמן שמחתנו", ש"שלש שמחות כתיב בחג" — כודאי שצריכה להיות באופן של פריצת גדר, למעלה מטודיה והגבלה.

ולכל לראש — פריצת הגדרים וההגבלות שמגביל את עצמו, שהנהגה כזו היא מתאימה עבורו והיא לפי כבודו והנהגה זו אינה מתאימה עבורו ואינה לפי כבודו — לא הכבוד שלו ח"ו, אלא כבוד התורה והחשידות

215 רמב"ם הל' לולב פ"ח ה"ג.
216 ופשוט שאין הכוונה ל"מנהג בעלי בתי"... אלא הנהגה המתאימה לכעלותו של הקב"ה.
217 ראה לעיל הערה 36.
218 וכמ"ש הרמב"ם ששמחה אמיתית היא כאשר משתף אחרים בשמחתו (ראה הל' יו"ט פ"ו ה"י"ח).
219 ועד שהנטייה עצמה היא (לא רק מותרת, אלא) טובה — כהוראת המשנה (אבות פ"ד מ"ב וראה לקו"ש ח"ו ע' 371 ואילך, ושי"ת) יהיו רץ למצוה" (כולל גם הנטייה בסוכות שע"ז נעשית הרצה ביתר שאח וכותר ע"ז).
220 ובפרט כשנמצאים כבר באמצע שמחת בית השואבה (שכבר התחילו לחגוג במקומות אחרים כ"ו), שאז ישנו ציווי מיוחד שלא לסרב כדי שלא להפסיק באמצע — ע"ד שמצינו ב"בג"ז להעמדת שלית ציבור באמצע החפלה (נטורי"ע ואדמו"ר) ארי"ח מני"ג ט"ז (ס"כ).

מעייני הישועה - ה'תשנ"ב

כד. האמור לעיל אודות כללות הענין דחג האסיף ושייכותו לאושפיזין, צריך להתבטא כמעשה בפועל, כהכלל ככל עניני התורה ש"לא המדרש עיקר אלא המעשה"¹⁰¹.

ובהקדמה - שאף שישנם מצוות התלויות בדיבור, כמו מצות תלמוד תורה, מצוה עיקרית ("תלמוד תורה כנגד כולם"¹⁰²), שצ"ל כדיבור¹⁰³ דוקא¹⁰⁴, ויש מצוות עיקריות התלויות במחשבה וכוונת הלב, כמו אמונת ה' ויחודו ואהבתו ויראתו כו', שש מצוות "שחיובן חמירי לא יפסק מעל האדם אפילו רגע בכל ימיו... סימנם שש"ס ערי מקלט¹⁰⁵ תהיינה לכס"ויג, הרי, גם כמצוות אלו ישנו הכלל ש"המעשה הוא העיקר", שכתוצאה מזה ניתוסף עוד יותר כענינים של מעשה בפועל.

ובנוגע לענינו - שהדיבור כעניני חג האסיף והאושפיזין וכו', צריך להביא לידי הוספה בשמחת בית השואבה.

וע"פ האמור לעיל שחג האסיף, ובמיוחד בשנה זו, מורה על גמר ושלמות מעשינו ועבודתינו (ע"י ההליכה בדרכיהם ואורחותיהם של האושפיזין) כל זמן משך הגלות, שאז חוזרים ומתאספים כולם יחדיו לארצנו הקדושה בגאולה האמיתית והשלימה, מובן, ששמחת בית השואבה צ"ל בקשר ובשייכות לשמחת הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, "הנה זה (המלך המשיח) בא", שאז ממשיכים את שמחת בית השואבה בבית המקדש השלישי.

ונתינת כח מיוחדת על זה כשתוגנים שמחת בית השואבה כד' אמותיו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, בבית הכנסת (תפלה) ובית המדרש (תורה) ובית מעשים טובים (גמ"ח) שלו, בית משולש, מעין ודוגמת¹⁰⁶ ביהמ"ק (שיש בו ג' קדושות¹⁰⁷, ובפרט ביהמ"ק) השלישי שכולל גם בית ראשון ושני¹⁰⁸ (משולש), שזוהי ההכנה המתאימה שתיכף ומיד נעשה המשך ושלמות השמחה בביהמ"ק השלישי.

ובנוגע להשמחה בפועל ממש - יש להדגיש כמה פרטים הנוגעים למעשה שהוא העיקר, כדלקמן.

- 205) אכת פ"א פ"ז.
- 206) פאה ספ"א.
- 207) ושי"ך גם כמעשה - ע"י כוונת דברי תורה (ראה שו"ע ואוה"ז ארי"ה סמ"ז ט"ג), אבל המעשה אינו יכול להיות ככל הזמנים שבהם ישנו החיוב ולימוד התורה, שהרי מעשה הכתיבה אסור בשבת ויר"ט.
- 208) והמהרה בדברי תורה אינו צריך לכוך (שו"ע שם ס"ד, ואוה"ז שם פ"כ).
- 209) מסעי לה, יג.
- 210) ויש לבאר השייכות ל"ערי מקלט" - שהיישבה בהם צריכה להיות באופן של ענינות ונבזיות, "שאינו יוצא משם לעולם (עד מות הבן הנולד)", אפילו בשכיל דבר הכי חשוב, עד כדי כך ש"כל ישראל צריכין לתשתנות" (רמב"ם הל' רצ"ח ושמירת נפש פ"ו ה"ח).
- 211) ולחצור גם מהשייכות ו"ערי מקלט" ללימוד התורה - דברי תורה קולטין" (מכות י"ד, א) - שחיובו ככל רגע ורגע * (ראה טהורין צט, סע"א, רמב"ם הל' ת"ת פ"ג, ונדר).
- 212) אגרת המחבר שבריש פטר החינך (נסתה).
- 213) ראה בארזכה קונטרס בענין מקדש מעט זה בית רבינו שבבבל (קניית ויזני"ב).
- 214) ראה וז"י רכ"א, א.

* וכן באמינים שיש הגבלה גליונת התורה, כמו בחשונה באר, הרי (נוסף לכן שמשמוליס ומחפשים ענות לבסוף; ועד לביטול כללות הצוט והפיכות לששון ולשמחה וחופים טובים) ההגבלה היא רק אם ללמוד ענין פלוני או פלוני, אבל נעם החיוב ולימוד התורה נענינים נסחור ללמוד בהם (ואם בכלל התוקף גם בנר).

בס"ד. משיחות לילות חג הסוכות ה'תשנ"ב.

א. "פותחין בברכה"¹,

- כהכלל בנוגע לפתיחת כל ענין בכל ימות השנה, ועאכו"כ בזמן מיוחד בשנה, יום טוב, ובפרט כשנמצאים במקום מיוחד, בבית הכנסת ובית המדרש, בית תורה תפלה וגמ"ח, בית משולש, ובמעמד רבים מירושל, "כרוב עם (ובפרט "עם קרובו")² הדרת מלך"י -

"גוט יום טוב", "גוט יום טוב", "גוט יום טוב" (ג' פעמים, "בתלת זימני הוי חזקה"³), שהתוכן ד"טוב" הו"ע של ברכה (כלשון העולם: "א געבענטשטער טאג"),

וענין זה מודגש גם בהתחלת פרשת השבוע (שקורין שלש פעמים): "וזאת הברכה אשר ברוך משה גו".

ב. וכרכה מיוחדת בנוגע לענינו של "יום טוב" - ענין השמחה: נוסף על כללות הציור "טוב לב משתה חמיר" (כהפס"ד בשו"ע בסוף חלק אורח חיים), ישנם זמנים מיוחדים בשנה שבהם צ"ל ענין השמחה בגלוי ובהדגשה יתירה - בשלש רגלים, הנקראים "מורעים לשמחה", שבהם ישנה מצות עשה מן התורה "ושמחת כחגך"⁴.

ובמורעים לשמחה גופא מודגש ביותר ענין השמחה כחג הסוכות - שנקרא "זמן שמחתנו", שהשמחה שבו גדולה יותר משמחת שאר המורעים, כדאייתא במדרש "כפסח אין אתה מוצא שכתוב בו שמחה אחת... בעצרת... שמחת אחת... אבל כחג (הסוכות)... כתב שלש שמחות" - "חזקה" (חזקו והתחזקו) בענין השמחה, וכמודגש בשמחת בית השואבה שבחג הסוכות: "מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו"⁵, "כשהיינו שמחים שמחת בית השואבה... לא טעמנו טעם שינה וכו"⁶, ומעין זה גם בשמחת בית השואבה בזמן הזה ("כימים ההם בזמן הזה")⁷ ובחור לארץ.

- 1) ע"פ פתיחת אגרת הראשונה כגנה"ק שבתיא, וראה לק"ש חכ"ד ע' 641 בהערה, וש"נ.
- 2) תהלים קמ"ח, יד, וראה ואתחנן ד, ז.
- 3) משלי יד, כח, וראה אנציק' תלמודית בערכו, וש"נ.
- 4) ועי"ז בחול המועד (שעם היותו חול היה קשור ושי"ך ל"מערד" שהוא יום טוב) - ע"ג נטון מערד.
- 5) ב"מ ק"ו, רע"ב, וש"נ.
- 6) משלי טו, טו.
- 7) פ' ראה טו, יד.
- 8) יל"ש אמור רמז תרנד (בתחלתו).
- 9) סוכה נ"א, סע"א.
- 10) שם נ"ג, א.

מעייני הישועה - ה'תשנ"ב

ותוכן הברכה בנוגע לענין השמחה - שיחגגו ("מזאל פראווען") השמחה דחג הסוכות בכלל ושמחת בית השואבה בפרט בכל שבעת הלילותיו דחג הסוכות באופן של פריצת גדר (שמחה פורצת גדר¹¹). למעלה ממדידה והגבלה, ובאופן של עילוי והוספה מיום ליום, ועוד הוא העיקר, שתיכף ומיד (כלילה הראשון) זוכים לחגג שמחת בית השואבה (לא רק כתור מנהג לזכר שמחת בית השואבה שהיתה בביהמ"ק, אלא) בשלימותה (ככל פרטי הענינים שנתבארו¹² במשנה ובברייתא¹⁴) - כעזרה¹⁵ דבית המקדש השלישי¹⁶.

ג. ועוד ענין עיקרי בנוגע להפתיחה בברכה בהיו"ט דסוכות - המשכתה על כל השנה כולה:

ידוע¹⁷ שכל עניני חודש תשרי הם ענינים כלליים שנמשכים ופועלים על כל השנה כולה, כמרומו בשמו של החודש, "תשרי", אותיות "רשית"¹⁸, התחלה וראש שמורה דרך כו' לכל השנה כולה.

ובהדגשה יתירה בנוגע לחג הסוכות - רכיון שהתחלתו ביום חמשה עשר¹⁹ שבו "קיימא סיהרא (דתשרי) באשלמותא"²⁰, מודגשת בו השלימות דחודש תשרי, כולל גם השלימות ד"רשית", התחלה וראש, שנמשך ופועל על כל השנה כולה.

ומזה מוכן שהפתיחה בברכה בהיו"ט דסוכות כוללת גם המשכת הברכה על כל השנה כולה.

11 גם כלילה הראשון, כי, האיסור שבות שגור חכמים (בזמן בית שני) על "החליל של בית השואבה שאינו דוחה לא את השבת ולא את היום טוב", אינו שייך בהמנהג דשמחת בית השואבה בזמן הזה (ראה מעייני הישועה סי' 43 ואילך).
12 ראה סה"ט תרנ"ז סי' רב ואילך.
13 ובפרט ע"ז שחזרתי ולומדים ענינים אלו בתורה (כל הטופק בתורה כר מעלה עליה הכתוב כאילו כו"י) - נוסף על הפעולה שנעשית בלא"כ מצד התורה עצמה (לפני הלימוד), ובפרט לאחרי שכאם באופן של כתב (לא רק בעל פה) ובכרטיס (שהוא לזרזות).
14 להעיר מהשייכות דמשנה וברייתא להמנוחה - אין תגליות מהכנסות אלא בזכות המשניות¹⁷ (ויקרי פ"ז, ג. וראה בארוכה תשובות ובאורים סי' ס"ה. וראה לקמן סי' ט"ו, וערוך ברייתות, שגם הם הלכות (לא סק"ט) למעשה כמו המשניות, החילוק ביניהם אינו אלא שהמשניות נשנו בבית מדרשו של רבינו הקדוש, והברייתות נשנו חוץ לבית מדרשו, ולכן נקראו ברייתות לשון חוץ, כי תרגום חוץ מברא (פריש אבות רפ"ז).
15 המקום המיוחד - שטוכסור ומסוגל ומסיע - לשמחת בית השואבה.
16 שאנו יתבטל האיסור שבות שגור חכמים בזמן בית שני, רחגנו שמחת בית השואבה עם החליל וכי' גם כליל יו"ט.
17 ראה סה"ט תרנ"ד ע' לו. תרנ"ז ע' רנח. תשי"ב ע' 49. ועוד.
18 כנה"ט עקב יא, יב.
19 ונגם המשכו (לאחרי יום ה'ט"ו) הוא בימים מיוחדים בחודש, כמו יום י"ז - בנימטרא "טוב", יום י"ח - ח"י, ככל הפירושים שבו, הול מהפירוש הראשון, כמעלה ומדריגה, שקאי על יחי עולמים, הקביה כעצמו, כפי שהוא למעלה מכל עניני ודעות, עצמות ומהות. שפמנו נעשית התנוחה היש הנכרא והנצח והנעשה מאין ואפס המחולט (ראה תניא אגה"ק סי' כ).
20 והר ח"א ק, רע"א. תע"ד, רע"א. ועוד, וראה שמר"ר פס"ו, כו.

10 נדפס באנדרדקודש כ"ק אדמו"ר שליט"א ח"א ע' רמב ואילך. הגר"ל.

מעייני הישועה - ה'תשנ"ב

גמר ושלמות פעולתם של "חיילי בית דוד" להביא את הגאולה האמיתית והשלימה ע"י דוד מלכא משיחא, שאו "עתידים כל בתי כנסיות ובתי מדרשות (ישיבות) שבכבל (בכח קצוי תכל) שיקבעו כארץ ישראל"¹.

כג. ולאחרי פעולתם של שבעת האושפיוזין, הן שבעת האושפיוזין שבוהר, והן שבעת האושפיוזין החסידיים, ובצירוף שניהם יחד, י"ד אושפיוזין - באה פעולתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, דוד הס"ו, "קיימא סיהרא כאשלמותא, שזהו המעמד ומצב דהגאולה האמיתית והשלימה.

ולהוסיף, שכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו הוא המנהל-פועל דשיבת תומכי תמימים מיום הווסדה² - כשבעת ימי המשתה דשמחת הנישואין שלו, שאו אומרים (בסיום וחזרתם השבע-ברכות) "מהרה... ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה ונגי"ם³ - שעל ידו נשלמת כוונת התייסדות ישיבת תומכי תמימים כביאת דוד מלכא משיחא בפועל ממש.

וכל זה מודגש ביותר לאחרי שישנו הפס"ד של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו שכבר נשלמו כל הענינים, כולל גם "צחצוח הכפתורים"⁴ (שלימות הבגדים לכבוד ולתפארת⁵), ונמצאים כמעמד ומצב ד"עמדו הכן כולכם" לקבל פני משיח צדקוני⁶ [ובגלל סיבה שאינה מובנת כדל וכלל נמצאים עדיין בגלות] - הרי בודאי שתיכף ומיד ממש זוכים לגאולה האמיתית והשלימה ע"י דוד מלכא משיחא, "הנה זה (המלך המשיח) בא"⁷, ולא רק כלשון הוה, אלא שתיכף ומיד יכולים לומר כלשון עבר ש"כבר בא".

195 וערוך "אחי תמימים", ושאר השמות שבהם נקראים הישיבות שבהם לומדים "תורת ה' תורה הנגילה ותורת החסידות תמימה", שהמכון שלהם הכל אחד ומיוחד יחד - לפעול הגלוי ד"יחידו של עולם".
196 ראה לקריש חכ"ו ע' 320 ואילך.
197 ולהעיר, שלאחרונה חזרו לעידה ליובארטש וערכו בה התוערדויות חסידיות, וחזרו חסידות, ועשו כו"כ פעולות ומעשים טובים - כפי שסיפור אלו שביקרו שם (והשתתפו כעצמם), וסיפור מתוך חיות, והחיו את השומעים, ועד כרי כך שנתעלו למעמד ומצב שלמעלה מהחילוקים דומן ומקום (כאלו שהשומעים עצמם היו נוכחים שם).
198 מגילה כ"ט, א.
199 הולך ומשך עד היום הזה - שהרי קדושה לא זה ממקומה (ראה תניא אגה"ק כיאור לסי' ז"ך).
200 ע"פ ירמ" לג, זי"ר"יא.
201 ראה שירת שמחת תרפ"ט.
202 שזוהי ההכנה לבגדי כהונה דכהן גדול - שנאמר בהם "עשית בגדי קודש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת" (תצוה כ"ה, ב).
203 ראה "היום יום" ט"ז תבת.
204 ש"ש כ, ח וכשהשיר עה"פ.

מעייני הישועה - ה'תשנ"ב

וצריכים לבררו ולזכור ע"י קיום הלכות התורה, אלא באופן ד"אריכער", שמציאות העולם אינה אלא בשביל קיום הלכות התורה, כמרומו בדרשת חז"ל "אל תקרי הליכות אלא הלכות", שהמציאות ד"הליכות עולם" אינה אלא בשביל קיום הלכות התורה (כנ"ל ס"ז).

כב. האושפיזא השביעי - דוד המלך ואדמו"ר מהורש"ב:

ענינו של האושפיזא השביעי - שעל ידו נגמר ונשלם כללות ענינם של האושפיזין, גמר ושלמות כללות העבודה (כנ"ל סי"בג) - קשור עם הגאולה האמיתית והשלמה: האושפיזא שבזהר - דוד מלכא משיחא, והאושפיזא החסיד - ששמו "שלום", כמ"שיי" שלום גוי אתן על ישראל בימיו, ולא עוד אלא שה"שלום" חודר ונמשך גם בעניני העולם המרומזים בשמו השני, "דוב" (וגם כפי שנקרא בלע"ז - "בער") ש"מסורבל כבשר"י, כיון שנגמר ונשלם הכירור וזיכוך דעניני העולם.

וגם בענין זה מודגשת הפעולה שע"י התורה - כי, מעניני העיקריים של אדמו"ר מהורש"ב הוא התייסדות ישיבת תומכי תמימים שבה לומדים "תורת ה' תורה הנגלית ותורת החסידות תמימה"י, ועי"ז פועלים ביאת דוד מלכא משיחא, כמבואר בשיחתו הידועה"י בענין "כל היוצא למלחמת בית דוד"י, שתלמידי הישיבה הם "חילי בית דוד" שפועלים התגלות וכיאת דוד מלכא משיחא.

ומזה מוכן שבעמדנו ברגעי הגלות האחרונים צריכה להיות הוספה מיוחדת בנוגע לישיבת תומכי תמימים - ע"י התייסדות מחלקות חדשות (נוסף על הגדלת והרחבת המחלקות הקיימות) של ישיבות"י תומכי תמימים"י בנד קצוי תבל (כשם שפעלו בענין דוגמתו, הדפסת ספר התניא ככל מקום בעולם שיש בו ישוב בני"י), כולל גם במדינה ההיא שבה נמצאת העיררה ליובאוויטש עד היום הזה"י - שע"ז ממרים ומזרזים

(186) רצא ל. כד.

(187) ראה אה"ת עה"פ.

(188) הפעולה עם בני ישיבת לאהרן - "אהב את הברית ומקרב לתורה" (כנ"ל ס"ז).

(189) דה"א כב. ט.

(190) ראה מגילה יא, רע"א. וש"נ.

(191) שיחת שמחת תרניס - "התמים" ח"א ע' כה.

(192) שמחת תרניס - לקריד חיד תשפ"ו, כ ואלך.

(193) שכת נ. א. וש"נ.

(194) כולל גם שכא"א מתלמידי תורת (גם אלו שלמדו בעבר שנשארים תלמידי תורת כל ימי חייהם) מוסף בקיום הוראה "העמידו תלמידים הרבה", החל מבני ביתו, וגם תלמידים כפשוטם, ולכל הפחות שנים שלשה"י תלמידים, ועד לרבי הכי גדול של תלמידים, וכל אחר מהתלמידים מקיים בעצמו הוראה ו"העמידו תלמידים הרבה".

(*) גם הסמיני ביותר, שכן, כשילד קטן אומר "מודה אני", ואיס שהוא תלמיד מסתכל ונתנה שפיקל משה סמיני ומטרה ליהושע וכו' עד סוף כל הדורות.

(**) כדבעד - גם שנים נקראים הרבה, אבל לכתחילה - הפירוש דהרבה הוא לכל הפחות שלשה.

מעייני הישועה - ה'תשנ"ב

ולכל לראש בנוגע לענינו העיקרי של חג הסוכות - ענין השמחה - שנמשכת שמחה על כל השנה כולה, שנעשית שנת שמחה, וכמדוגש בנוגע לשמחת בית השואבה עלי"אמרן "מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו", שמזה מוכן שראיית שמחת בית השואבה פועלת ראיית שמחה בכל ימיו (ובאופן שנעשים "ימיו", שהוא כעה"ב לפעול בהם המשכת השמחה).

והמשכת הברכה על כל השנה כולה בנוגע לענין השמחה (שנת שמחה) קשורה גם עם המשכת הברכה ככל הענינים כולם, שאז השמחה היא אמיתית ושלמה.

ד. ובפרטיות יותר - שנוסף על המשכת הברכה בנוגע לענין השמחה, שנת שמחה, שהתחלתה באות שי"ן שבסיום האל"ף-בי"ת, נעשית המשכת ברכה על כל השנה כולה ככל הענינים שמתחילים בכל כ"ב אותיות האל"ף-בי"ת:

שנת אורה, ברכה, גדולה, דיצה, הוד והדר, ועד טוב, זכיות, חיים טובים וארוכים, טובות גדולות, יעוד, כלכלה בהפלגה, לימוד התורה בהצלחה רבה - ששייך במיוחד לתג הסוכות שכנגד יעקב"י, כמ"שיי "ויקם עדות ביעקב ותורה שם בישראל".

ההלימוד הוא מתוך התרחכות גדולה (גם בענינים הגשמיים) באופן דמרומים, ועד לאופן נסי, ולא רק לפי ערך פעולת האדם, אלא גם לפי ערך הטייעתא דשמיא, ונמשך ומתגלה באופן של סימן טוב (לא רק סימן המכיר מציאות דבר שכבר ישנו, אלא גם סימן הגורם ופועל הדרכי"י), ומתוך שמחה (בשי"ן שמאלית).

ועי"ז נעשה אצל כאו"א "עוז וחדוה במקומו"י, ועוד ועיקר - "פרות שלח לעמור"י, גאולה האמיתית והשלמה שכאה ע"י "צדיקו של עולם"י, שהוא "קדוש עולמים" ו"רכון העולמים", וממנו נמשך מקור

(21) זח"ג רנו. ב. טור ארי"ח סח"ז. וככ"מ.

(22) תהלים עח, ה.

(23) כפי שמציעו בנוגע לסימני טהרה - מעלת גרה ומפרסת פרסה - שהסימנים גם גורמים ופועלים הטהרה (ראה צפ"נ להרמב"ם ריש הלי מאכלות אסורות), ומדגש ביותר בנוגע לתוכן הענין דסימני טהרה בעבודת האדם, כמבואר בארוכה במק"א (ראה בארוכה שיחת ש"ס ראה מכה"ח אלול הישי"ת ס"א. (והתעוררות הישי"ת) וש"נ).

(24) דה"א טו, בו.

(25) תהלים קיא, ט.

(26) פרש"י ורא יח, כח.

מעייני הישועה - ה'תשנ"ב

השמחה והשמחה עצמה בכל העולמים²⁷, ושמחה זו פועלת רוממות בכל העולם כולו, כי "זהו ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהי ה' אחד ושמו אחד"²⁸, כפי שסיימו עתה תפלת "עלינו לשבח", והולך ונמשך מכאן ולהבא באופן נצחי - "השיר והשבח לחי עולמים", "התהלה והתפארת לחי עולמים" (וכל פרטי הענינים שבשיר המיוחד הכולל כל האל"ף ב"ת מ"האדרת והאמונה" עד "התהלה והתפארת").

ובפשטות - שתיכף (שהתחלתו באות ת"ו) ומיד ממש נעשית שנה גאולה, ושנת תהלה ותפלה - בארצנו הקדושה, בירושלים עיר הקודש, בהר הקודש ובבית המקדש.

ה. שמחת חג הסוכות שלמעלה משמחת שאר המועדים ("שלש שמחות"), היא מפני היותו "חג האסיף כצאת השנה באספך את מעשיך מן השדה"²⁹, "באספכם את תבואת הארץ"³⁰, "שהתבואה ופירות האילן בפנים, לפיכך כתב שלש שמחות".

וביאור הענין בעבודת האדם³¹:

כתיב³² "ושש שנים תזרע את ארצך ואספת את תבואתה" - שקאי על כללות עבודת בניי בארץ ישראל (ועד"ו בחרן לארץ שצריכים לעשותה ארץ ישראל, כהפתגם הידועני "עשה כאן (בחרן לארץ) ארץ ישראל") בבירור וזיכוך עניני העולם, ללקט ולקבץ ולאסוף ("ואספתה") את כל ניצוצות הקדושה שבעניני העולם ולהעלותם לקדושה. ועד"ו בנוגע להארס עצמו - ללקט ולקבץ ולאסוף את כל המחשבות והדיבורים והמעשים שיהיו חדורים בעניני קדושה.

27 שהרי "מה שהוא אומר לישראל לעשות הוא עושה" (שמ"ד פ"ל ט), ולא ער אלא שעשיתו היא באופן שאי אפשר להפריד ולהכירל ח"ו כינו לכוין עשיתו, כי "הוא הידוע הוא הידוע והוא הדעה עצמה הכל אחד" (רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ב ה"ג), ועד"ו בנוגע לשאר התוארים והפעולות שלו ית' שהם מיוחדים עמו ב"יתוד נפלא".

28 זכרי יד, ט.
 29 משפטים כג, טז.
 30 אמור כג, לט - בהקריאה רבי ימים ראשונים רחג הסוכות.
 31 ראה גם סה"מ תר"ל ע' קלב. שם ע' הדיור. אה"ת משפטים ע' א'קעח ואילך.
 32 משפטים כג, י"ד.
 33 אגרות קודש אדמו"ר מהר"צ ח"א ע' תמה.

* כהלשון (בתניא פ"ה) בנוגע לתורה ותאכ"כ בנוגע לנוח התורה.

מעייני הישועה - ה'תשנ"ב

וחידוש מיוחד בהפצת התורה ע"י אהרן - להיותו אהרן הכהן. שעיקר עבודתו בהשירות לה' בבית המקדש ועד לקדש הקדשים¹⁷⁸, וכיחד עם זה, התעסק עם "בריות" כדי לקרבן לתורה.

וזהו גם כללות ענינו של שבט לוי (שנשיאו הוא אהרן הכהן) - ש"הובדל לעבוד את ה' לשרתו (וכיחד עם זה) ולהורות דרכיו הישרים ומשפטיו הצדיקים לרבים, שנאמר יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל"¹⁷⁹, וכדי שהוראה זו תתקבל באופן המתאים, צריכה להאמר בסבר פנים יפות, מתוך אהבה וקירוב דוקא.

ובאופן כזה צריכה להיות עבודת כאו"א מישראל - "הוי מתלמידיו של אהרן הכהן... אוהב את הכריות ומקרבן לתורה", ועד"ו בנוגע לעבודת שבט לוי, כפס"ד הרמב"ם¹⁸⁰ "לא שבט לוי בלבד אלא כל איש ואיש... אשר נדבה רוחו אותו... ה"ו נתקדש קדש קדשים (דרגת הקדושה דכה"ג"י)¹⁸¹... אתה"ו תומיך גורלי".

כא. האושפיזא הששי - יוסף:

לאחרי ובהמשך לפעולת האושפיזין שלפנ"ו בענין התורה, החל מיעקב שענינו תורה, משה, שעל ידו ניתוסף הענין דפלפול דאורייתא וחירושי תורה, ואהרן, שפעולתו בהפצת התורה - באה פעולתו של יוסף באופן ד"יוסף ה' לי בן אחר"¹⁸², שמ"אחר" נעשה "בן"¹⁸³, שבוה מודגשת פעולת התורה בעולם ("אחר"), לבררו ולזככו ולהעלותו לקדושה ("בן"). [ולהעיר, שמעין זה שייך גם בהפעולה עם בניי, לפעול על יהודי שמעמדו ומצבו בגלוי ובחיצוניות הוא בכחינת "אחר" שיהי גם בגלוי ובחיצוניות בכחינת "בן", אבל, עיקר הפעולה ב"אחר" לאמיתתו (לא רק בגלוי ובחיצוניות) היא בנוגע לבירור העולם¹⁸⁴].

וכזה ניתוסף עוד יותר ע"י האושפיזא החסידי, אדמו"ר מהר"ש, שענינו "לכתחילה אריבער" - שכירור העולם ע"י התורה הוא באופן שנגרש בעולם שכל מציאותו אינה אלא כשביל קיום הלכות התורה, שזהו הפירוש ד"לכתחילה אריבער", שאין זה באופן שהעולם הוא מציאות בפ"ע

178 אבות פ"א מ"ב.
 179 ומרומו גם ככך שאהרן הוא האושפיז החמישי - "חמשה מי יודע, חמשה אני יודע", חמשה חומשי תורה", שקיבל משה מסיני (דאף שכל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש ניתן למשה מסיני, ה"ו כהעלם וכאופן של כלל, ואילו כפועל ובגלוי קיבל חמשה חומשי תורה).
 180 תניא פ"ב - ובהדגשת הדיוק "ומקרבן לתורה" - לא לקרב ולהוריד את התורה אליהם ח"ו, אלא לקרב ולהעלות אותם לתורה (ראה ביאורים לפרקי אבות ע' 44).
 181 כמבואר בארוכה פרטי עניני עבודת כה"ג כקדש הקדשים - בסדר עבודה דיוהכ"פ דאולינן מיני.
 182 רמב"ם הל' שמטה ריב"ל פ"ג ה"ב.
 183 שם ה"ג.
 184 דה"א כג, יג.
 185 תהלים טו, ה.

וענינו של חג האסיף - שבו נשלמת העבודה דכל השנה כלה ("בצאת השנה")³⁴ באסיפת ניצוצות הקדושה שבעניני העולם ("כאספך את מעשיך מן השדה"), וכאסיפת כל המחשבות והדיבורים והמעשים לה, ולכן השמחה היא גדולה ביותר.

ועוד ועיקר, שב"חג האסיף" נרמז גם קיבוץ ואסיפת כל בניי מכל העולם כולו, "קבצנו יחד מארבע כנסות הארץ"³⁵ [וכפרט עיי' שבכל מקום ומקום מתאספים יחד מתוך אהבת ישראל ואחדות ישראל, "כאיש אחד בלב אחד"³⁶]. שעי' מכטלים סיבת הגלות, ובהבטל הסיבה בטל כדרך ממילא המסובב, וכאים כולם יחדיון לארצנו הקדושה, לירושלים עיר הקודש ולבית המקדש, בגאולה האמיתית והשלימה.

ו. ויש לבאר הענין ד"חג האסיף" בעבודת האדם (לברר ולזכך כל עניני העולם להעלותם לקדושה) בפרטיות יותר:

ידוע שה"יסוד" של כל העולם הוא ה"אבן שתי" שבבית המקדש, "שממנה הושחת העולם"³⁷. והעבודה בעניני העולם היא לאסוף את כל עניני העולם אל ה"יסוד" שלהם, שיפעל וישפיע בהם להגביהם ולהעלותם³⁸, שיהי' ניכר בהם שהיסוד שלהם הוא (אבן שתי) שבבית המקדש.

ויש לומר, שענין זה מרמז גם כתיבת "אבן שתי", שכוללת התחלת וסיום כל האותיות מאל"ף ועד תי"ו - אבן שתי (א"כ שתי) - שצריכים לגלות בכל עניני העולם שנבראו ככ"ב אותיות התורה.

ועבודה זו היא כבי' אופנים - כפי שמתבטא גם כשני הסדרים דאותיות הא"כ - מלמעלה למטה (א"כ ג"ד וכו'), ומלמטה למעלה (תשר"ק):

אופן הא' הוא המשכה מלמעלה למטה, המשכת אלקות בעולם - כבסדר האותיות דא"כ שהתחלה היא באות אל"ף שרומזת על אלופו של עולם³⁹, ולאח"ז נמשך באות ביי"ת, "בבית שבה נברא העולם"⁴⁰, ולאח"ז האותיות ג"ד, "גמול דלים"⁴¹, שרומז על כללות ההמשכה למטה, עד

34 ומדגש גם בנוגע ל"כל תאחרי לאחרי שעברו ג' רגלים כסדרן חג המצות תחילה (ריה"ד, א) - שחג המצות הוא סוף חגון דהבאת כל הקרבנות כ"י שנתחייב בהם.
35 וסדר הדברים: "תקע בשופר גדול לתורתך" - שהוציא תקיעת רינה, יקבצנו יחד - שהוציא חג האסיף.

36 להציד מהשייכות המיוחדת ל"ליוכאויטש" - ע"ש האהבה (כשפת המרנה הריא), שמוכז ומעורר ע"ד קיום מצות זאהבת לרעך ככוך" (קדושים יט, יח).

37 פרשי יתרו יט, כ. וראה מכלתא שם.

38 ראה יומא ט, ב.

39 שם נד, כ.

40 ככל יסוד שמגבי ומעלה את הבנין שעל גביו גם כתיבתו סגון ומנוחה בארץ, ועאכ"כ בדיבור דהאבן שתי שנראה נגדו מאו כראת העולם ועו ענה.

41 סמיך הובא בב"י אריח סס"א, שו"ע ואדה"ז שם ס"ז. וראה לקראת תורת כג, ג.

42 ראה ירושלמי תגינה פ"ב ה"א.

43 שבת פד, א.

הנהר"ויז, שכן, ההבנה וההשגה בהרחבת הביאור במאמרי החסידות שלו היא כנקל וכמהירות יותר מאשר במאמרי החסידות של אדמו"ר הזקן (שהם כדוגמת תושב"כניו כיהם למאמרי החסידות של אדמו"ר האמצעי).

וענין זה שייך במיוחד לפלפולא דאורייתא (ענינו של משה רבינו, "לחמו") - כי, סדר דרך הלימוד דפלפולא דאורייתא הוא באופן שכלל שמפלפלים בעומק הענין רוצים להתעמק ולפלפל עוד יותר (בבחינת "מי שיש לו מנה רוצה מאתיים"⁴²), שהרי "אין קץ ותכלית לעומק טעמי ההלכות והפלפול בטעמיהן... (וכתוצאה מזה גם) חידושי הלכות לאין קץ ותכלית"⁴³, ועיי' נעשית הרחבה אמיתית בתורה, "רחובות הנהר", למעלה ממדידה והגבלה ("לכתחילה אריבער").

ולהעיר מהשייכות המיוחדת לשנה זו - היחשנ"ב - שהאות כ' דסימן השנה רומז להר"ת ד"בינה", שהיא באופן של "רחובות הנהר", שזוהי מעלת הבינה גם לגבי חכמה.

ויש להוסיף, שבהענין ד"רחובות הנהר" נכלל גם הריבוי וההרחבה בנוגע למקבלי התורה, "משה קיבל תורה מסיני ומסרה" באופן ד"העמידו" תלמידים הרבה"⁴⁴, ועוד ועיקר, שכל ריבוי התלמידים, כל בניי, מהקבצים יחד לארצנו הקדושה, "ארץ טובה ורחבה", לירושלים עיר הקודש כפי שתהיי' באופן של הרחבה והרמה ("וראמה"⁴⁵), ושם זוכים ללימוד התורה בתכלית ההרחבה שאין למעלה הימנה, "תורה חדשה מאתי תצא".

כ. האושפיזא החמישי - אהרן הכהן:

ענינו של אהרן הוא - "אוהב את הבריות ומקרבן לתורה"⁴⁶, היינו, שגם אצל אהרן מודגש ענין התורה, כמו אצל משהי, אלא, שעיקר החידוש אצלו הוא בחפצת התורה אצל אלה שלעת"עתה חזוקים מהתורה, שלכן נקראים בשם בריות כעלמא, והעצה לזה היא "אוהב את הבריות ומקרבן לתורה", "למשכן בחבלי עבותות אהבה, וכולי האי ואולי יוכל לקרבן לתורה"⁴⁷.

171 ראה לקיש הכ"ה ע' 349. ושי"ג.

172 שבה נאמר "לא חסדו נר ולא תגר" (ואתחנן ד, ב), ודגמחו בנוגע להשמייה והרוק באותיות הרב כצדוהם, ולאח"ז בא המלפול כביאור הדברים, שעי' יחוסף ביאור כר.

173 ראה קה"ד פ"א, יג, פ"ג י"ד. רמב"ן ובחיי ס"ח ח"י שוה. ועוד.

174 ה"ל ת"ת לאח"ז פ"א ה"ה.

175 כולל גם שכאריא מהתלמידים הוא כעצמו בבחינת "הרבה", עיי' שניחוסף אצלו מיום ליום וטרנע לרגע כר.

176 שגם זה מרמזו באות ביי"ת דספסר השנה - ר"ת "בכל", "בכל מכל כל", בגימטריא "קבץ" (כניל פ"א).

177 וכר"י י"ד, י"ד. וראה ב"ב עה, כ.

מעייני הישועה - ה'תשנ"ב

להסיום כאות תי"ו. ואופן הבי' הוא העלאה מלמטה למעלה, העלאת עניני העולם לאלקות - כבסדר האותיות חשר"ק (מלמטה למעלה), שמעלים את עניני העולם שנמצאים למטה (אות תי"ו, סיום כל האותיות) למקורם ושרשם למעלה, עד לאות אל"ף שרומזת לאלופו של עולם.

וכמזמזו גם בבי' אופני צירוף האותיות אל"ף ותי"ו: מלמעלה למטה - "את" - מלשון טפלי", כי עי"ו שמגלים בעולם שנברא בכ"ב אותיות התורה, נעשה העולם טפל ובטל לתורה ונעאכו"כ לבניי שקדמו לתורה. כדאיאת כתרבי"א"י "שני דברים קדמו לעולם תורה וישראל", וכיניהם גופא "ישראל קדמו", "מחשבתני" של ישראל קדמה לכל דבר"י]; ומלמטה למעלה - "תא" - שפירושו (בלשון הגמרא והזרה) ביאה וכניסה, שרומז על שלימות העלאת עניני העולם לשרשן ומקורן, שבאו נתכנסו ("אנגעקומען") למקומם האמיתי.

ז. ויש להוסיף, שפעולת התורה בעולם בבי' אופנים הגיל נעשית בעיקר ע"י הלכות התורה - הלכות פסוקות"י בנוגע להנהגה כמעשה בפועל בעניני העולם:

על הפסוקים "הליכות עולם לוי", ורשו חז"לי "אל תקרי הליכות אלא הלכות". וע"פ הכללי שהלימוד ד"אל תקרי כו' אלא כו"י אינו שולל הפירוש הפשוט, אלא מוסיף עוד פירוש, ושניהם אמת, יש לומר, שנהלכות התורה גופא ישנם כי הענינים ד"הליכות עולם לוי", ו"אל תקרי הליכות אלא הלכות".

וההסברה כזה:

ענינם של הלכות התורה הוא (לא שלילת מציאות העולם, היפך בנין

(44) ראה ברכות לו, רע"ב ב"ק מא, ב.

(45) פרק יד.

(46) וסחמו גם ברכות "כאשית", כי ראשית, תורה שנקראת ראשית וישראל שנקראת ראשית.

(47) ומתחשבה נמשך לריבוי ומריבוי למעשה, ועד ל"סוף מעשה" שקשור עם "מחשבה תחילה" (פיזו "לכ דחיי", וראה תרי"ו ר"ש ריגש, ובכ"ס).

(48) כ"ד פ"א, ד.

(49) ללא שקיים וסכרחת לטוב ולכאן, שחי סכרחת (כמפלוגתות וכו"ה), וגם יווד משחי סכרחת ושיטת שנתה בלימוד התורה, ע"ד המבואר בפירושו המשנה (אבות פ"ב מ"ט) "חמשה תלמידים היו לו לרבן יוחנן בן זכאי, שחמשה תלמידים אלו מהרס חמשה סוגים בשיטת האופני לימוד התורה הכללים את כל ריבוי התלמידים "התמידו תלמידים הרבה" של ריבוי (ראה באורים לפרקי אבות ע' 103).

(50) חב"ק ג, ו.

(51) מגילה כח, ע"ב וש"נ.

(52) ראה פ"י הליכות אלי פ"ג, הנסמן בלק"ש חכ"א ע' 24 הערה 27.

הלכות רבות"י. וענין זה מודגש ביותר אצל משה רבינו - כמארז"לוי שפלפולא דאורייתא ניתן לחשה רבינו, אלא שנהג בה טובת עין ותנהג לישראל, ועז"נ"י טוב עין הוא יבורך כי נתן מלחמו לדל", היינו, שפלפול התורה הוא "לחמו" של משה רבינו.

וכיון שנתנה לישראל, נעשה חיוב על כאור"א מישראל לפלפל ולחדש בתורה, "לאפשא לה"י, שאינו יכול להסתפק בלימוד עניני התורה שכבר נתגלו, אלא צריך להוסיף ולפלפל ולחדש בתורה"י ונגם לאחר שחידש בתורה ביום זה, וג"פ ביום, צריך להוסיף ולחדש עוד יותר במשך היום, כיון שבכל רגע ורגע שישנו החיוב ולימוד התורה ישנו החיוב לחדש בתורה, ועד כדי כך, שכאשר ביכלתו לפלפל ולחדש בתורה ואינו מחדש אלא חזר על עניני התורה שכבר נתגלו, ה"ו בבחינת "כיטול תורה" (בערך וכיחס להחידוש בתורה), כמובן ממארז"ל"י "מבטלין תלמוד תורה ובאין לשמוע מקרא מגילה", דאף ש"מקרא מגילה" הוא לימוד התורה"י, ה"ו נחשב ל"כיטול תורה" ביחס להלימוד באופן של פלפול וחידוש בתורה"י.

ועוד והוא העיקר - שע"י החידוש בתורה זוכים לחידוש האמיתי בתורה לעתיד לבוא, "תורה חדשה מאתי תצא" (ועי"ו גם החידוש בעולם - "השמים החדשים והארץ החדשה"), בגאולה"י האמיתית והשלמה ע"י משיח צדקנ"י.

יט. ועד"ו בנוגע לאושפיזא החסידי:

האושפיזא הרביעי הוא אדמו"ר מהר"ש, נשיא הרביעי דחב"ד, שענינו "לכתחילה אריבער"י, וכאשר מונים באושפיזין גם את הבעש"ט והמגיד, אזי האושפיזא הרביעי הוא אדמו"ר האמצעי, שענינו "רחובות

(160) ראה ה"י ת"ח לאדה"ו פ"ב ה"ב, ועד.

(161) נדרים לח, א.

(162) משלי כב, ט.

(163) זח"א יב, ב. וראה תרי"א מקץ לט, ד. ה"י ת"ח לאדה"ו שם, וש"נ.

(164) ולדוגמא בנוגע ללימוד הלכות התנ"ך - שאף שלמד כבר הלכות סוכות בשנים שלפניו (וכיון שדיברו הקב"ה בארבות ימים, למד כבר הלכות אלו עשרות פעמים), חזר ולמד עוה"ס ביתר עיון והעמקה, ועד שמגלה ענינים חדשים בהלכות אלו.

(165) מגילה ג, א. רמב"ם ריש ה"י מגילה, טושי"ע א"ח סתרפ"ו ס"ב.

(166) ולא עוד אלא שהלימוד הוא בענין נעלה כיוצא - הגאולה דפורים, שכא ע"י נסים גדולים, ועד לנס שכא בהתלכשות כלכוכי הטבע שיש בו עילוי לגבי נס שלמעלה מדרך הטבע לגמרי (ראה תרי"א מג"א צג, א ואל"ך, ובכ"ס).

(167) ראה התעודות תשמ"ז ח"ב ע' 235 ואל"ך, וש"נ.

(168) להעיר ממאד"ל (אבות פ"ו מ"ז) "כל האומר דבר כשם אומר (חידוש האומר) מביא גאולה לעולם".

(169) ולא כמו הגאולה דפורים שהיא באופן ש"אכתי עבדי אשורודש אגן" (מגילה יד, א), ואפילו מרדכי ה"י רק "ששנת למלך אשורודש" (אסתר כטו"ה).

(170) ראה אגרות קודש אדמו"ר מהר"י"צ ח"א ע' תריח.

הענין כזה — שלאחרי פתיחת הדרך להמשכת אלקות בעולם ע"י אברהם, ומעלתו של יצחק שלידתו כשלעצמה היתה גילוי אלקות בעולם, באה עבודתו של יעקב — כללות בניי — בהמשכת אלקות בעולם בפועל ע"י התורה, שהיא "תרומתו של עולם", כידוע¹⁵⁰ ש"תרומה" אותיות תורה מ¹⁵¹ (תורה שניתנה למי יום), שעל ידה נעשית הרמה (תרומה מלשון הרמה) בכל העולם (ביורד העולם), שנרגש בו שכריאתו בשביל התורה שנקראת ראשית¹⁵² (ובשביל ישראל שנקראו ראשית¹⁵³, כידועניי שגם ישראל נקראים בשם תרומה¹⁵⁴).

יח. האושפיזא הרביעי — משה רבינו:

ענינו של משה רבינו — שעל ידו ה" מתן-תורה¹⁵⁵, "משה קיבל תורה מסיני ומסרה כו"¹⁵⁶, כולל גם כל הענינים שנחחדשו בתורה במשך כל הדורות, כמארוז"ל¹⁵⁷ "כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש ניתן למשה מסיני", שגם ענינים אלו הם בכלל "משה קיבל תורה מסיני", ואדרבה, עיקר החידוש ב"משה קיבל תורה מסיני" הוא (לא בנוגע לענינים שנחגלו כבר בזמנו של משה, אלא) בנוגע לענינים שעתידיים להתחדש לאח"כ שגם אותם קיבל משה מסיני.

[וההסברה בזה¹⁵⁸ — דלכאורה אינו מובן: כיון שענין זה ניתן כבר למשה מסיני, למה נחשב לחידושו של תלמיד ותיק — שהנתינה למשה רבינו היא באופן של כללי¹⁵⁹, וחידושו של התלמיד ותיק הוא שמוציא ומפרט ומגלה את הפרטים].

ולהוסיף, שהחידושים בתורה הם ענין עיקרי אצל משה רבינו: החידוש בתורה נעשה ע"י הפלפול בקושיות ופירוקים לירד לעומק הסברות וטעמי ההלכות להכין דבר מתוך דבר, שע"י יתחדשו חידושי

149) זח"ג קט"א.

150) ובאופן שנעשים חיבה אחת, ועד כדי כך, שמקומה של האות מ' הוא באמצע התיבה.

151) משלי ח, כב.

152) ירמ' ב, ג.

153) ראה ספר הליקוטים (רא"ח להצ"צ) ערך תרומה ע' שלו ואילך, וש"נ.

154) ולהעיר ממארוז"ל ש"אדה"ר חלה טהורה לעולם ה"י, דכתיב ויצר ה' אלקים את האדם עפר מן הארמה" (ירושלמי שבת פ"ב ה"ו), "ואיש תרומות יהרסנה זה אדה"ר שה"י גמר חלתו של עולם ונקראת חלה תרומה, שנאמר ראשית עריסותיכם" (ב"ר רפ"ד), ועד"כ בכאריא מישאל להוא כמו אדה"ר (ראה סנהדרין לו, סע"א).

155) דאף ש"קיימו האבות כל התורה כולה עד שלא ניתנה" (יזמא כח, ב, וש"נ), הרי, כמתן

תורה ניתוסף עילוי שלא בערך, כידוע.

156) אבות רפ"א.

157) ראה מגילה יט, ב, הנסמן בלקו"ש ח"ט ע' 252.

158) ראה לקו"ש שם ע' 253, וש"נ.

159) ועד — כלל דכלל, ולמעלה מזה, ועד למעלה מכללות ופרטות, ואעפ"כ ה"ו נכלל ב"משה קיבל תורה מסיני".

מעייני הישועה — ה'תשנ"ב

ותיקון העולם, אלא אדרבה) לפעול בעולם שהנהגתו תהי' ע"פ התורה, היינו, שישנה מציאות והנהגת (הליכות) העולם, ופעולת הלכות התורה היא שיהיו "הליכות עולם לו" (שלו, של הקב"ה), שהעולם יתנהג ע"פ רצונו של הקב"ה.

ותירה מזה, "אל תקרי הליכות אלא הלכות" — שפועלים בעולם שיהי' ניכר בו ועד שיכריז שכל מציאותו אינה ("אל תקרי הליכות") אלא בשביל קיום הלכות התורה, כי, ע"י הקיום והלכות התורה במעשה בפועל (בעולם) ניתוסף העילוי ד"הליכות", שמתגלה כח הבל"גבול (הליכה) שלמעלה ממדידה הגבלה) שבהלכות התורה (שמצד עצמם הם כמדרידה הגבלה) שכחן לפעול גם בעולם.

ת. וביאור ב' הענינים שבהלכות התורה (שעל ידם נעשית הפעולה בעולם) — "הליכות עולם לו", "אל תקרי הליכות אלא הלכות" — בעבודת בניי:

ידועניי שכללות בניי נחלקים לשני סוגים — זבולון וישכר: זבולון בצאתך¹⁶⁰, בעלי עסק, שעיקר עבודתם בעניני העולם — שזהו"ע ד"הליכות עולם (כפי שנעשים) לו" (כיון ש"כל מעשיך יהיו לשם שמים" ו"בכל דרכיך דעהו"¹⁶¹); ו"ישכר באהליך"¹⁶², יושבי אוהל, שעיקר עבודתם בלימוד התורה — שזהו"ע ד"אל תקרי הליכות אלא הלכות".

ושלימות העבודה היא בחיבור ב' אופני העבודה דזבולון וישכר¹⁶³ — שנוסף לכך שגם אצל זבולון צ"ל קביעות עתים לתורה¹⁶⁴, וגם אצל ישכר צ"ל התעסקות בעניני העולם¹⁶⁵, הרי, גם בעבודת זבולון בעניני העולם ("הליכות עולם") צ"ל ניכר שכל מציאות העולם אינה אלא בשביל קיום הלכות התורה ("אל תקרי הליכות אלא הלכות"), וגם בעבודת ישכר בלימוד התורה ("הלכות"), צ"ל ניכר העילוי שנעשה ע"י קיום הלכות התורה במציאות העולם ("הליכות עולם").

ט. ויש להביא דוגמא להעילוי שנעשה בהלכות התורה (ענינו של ישכר) ע"י "הליכות עולם" (ענינו של זבולון) — כפי שרואים במוחש שכתוצאה מהחידושים שנחחדשו בעניני העולם כדורות האחרונים ניתוספו ענינים חדשים (הלכות חדשות) בתורה (ע"י "תלמיד ותיק" שכדורות אלו)

53) ראה תגי' אהיק ס"ה (קט, א), ובכ"מ.

54) ברכה לג, יח.

55) אבות פ"ב מ"ב, משלי ו, ג, וראה רמב"ם הל' דעות ספ"ג, שרי"ע אדה"ו אר"ח סקניו ס"ב.

56) נוסף על השותפות שביניהם, ש"זבולון... יצא למרקמטיא... וששחבר ותתן לתוך פיו של

ישכר והם יושבים ועוסקים בתורה... תורתו של ישכר על ידי זבולון היתה" (פרשיי ברכה שם).

— ולהעיר, שישנו אופן שישכר אינו זקוק לזבולון, כפי שמצינו אצל ר' אלעזר בן חרסום שהי'

יושב ועוסק בתורה כל היום וכל הלילה, ואעפ"כ, הי' עשיר מופלג ויומא לה, ב).

57) כולל גם קביעות בזמנש (לקרי' ח"א ו, א, ועוד), ועד שנעשה אצלו באופן ד"תורתך קבע

ומלאכתך עראי" (ראה לקו"ש ח"ט ע' 347 ואילך, וש"נ).

מעייני הישועה – ה'תשנ"ב

שלא היתה שקי"ט אודותם כדורות שלפנ"ז כל זמן שלא נתחדשה מציאות זו בעולם⁵⁵.

ולדוגמא (כנוגע לזבולון וישכר) – שזבולון ש"לחוף ימים ישכון⁵⁶ יוצא בספינות ומגיע לחצי כדור התחתון שבתחתון, כמו מדינת אוסטרליא, מתעוררים אצלו שאלות חדשות בהלכות התורה, כמו כנוגע לזמן שאלת גשמים (אם הולכים אחר בני ככל ככל תפוצות ישראל שבחז"ל, או לפי צורך המקום), וכיו"ב, וע"י פנייתו לישכר ע"ד פתרון שאלות אלו, מתחדשים עניינים חדשים בתורה – כפי שמצינו אריכות השק"ט בשו"ת של גדולי ישראל⁵⁷ מהתחלת זמן החיישכות בני"י באוסטרליא שלא מצינו בספרים שלפנ"ז⁵⁸.

[וכל זה – מלבד כללות ה"חידוש" דהקמת כו"כ מוסדות תורה והפצת התורה, נגלה דתורה ופנימיות התורה, שנעשה כתוצאה מהחיישכות בני"י באוסטרליא, ולפנ"ז כחצי כדור התחתון בכללותו, כמדונה זו, שזהו חידוש לגבי כללות הענין דמתן-תורה שהי' כחצי כדור העליון⁵⁹, כולל גם מתן-תורה דפנימיות התורה כפי שנתגלתה בתורת החסידות שהי' תחילה כחצי כדור העליון (כליובאוריטש), ואילו בסוף⁶⁰, כדורנו זה, נעשה המקור לגילוי והפצת פנימיות התורה כמדונה זו שכחצי כדור התחתון דוקא].

ועד"ז כנוגע להחידוש כדורנו זה שאדם יכול לטוס כחללית ולנחות על הירח, שאז מתעוררים שאלות חדשות בהלכה, ולדוגמא, איך יתנהג אדם שנמצא על הירח כנוגע ל"קידוש לבנה"⁶¹? ...!

ולהוסיף, שע"פ האמור שכל מציאות העולם היא בשביל קיומן הלכות התורה ("אל תקרי הליכות אלא הלכות"), מוכן, שכן הוא גם כנוגע להחידושים שבעולם, שהכוונה והתכלית בהם היא שעל ידם יתוספו עניינים חדשים (הלכות חדשות) בתורה⁶², ועי"ז נשלמת הכוונה הכללית שנתאווה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים⁶³.

58 ואף שלפי שמיא גליא, הרי, התורה לא בשמים היא, ולכן, לא נתגלו עניינים אלו בתורה אלא לאחר שנתחדשה המציאות בארץ.

59 ריחי מט. יג.
60 ראה לדוגמא – הנסמן בהתעוררות תשמ"ג ח"א ע' 389 ואילך. לקו"ש חכ"כ ע' 221 הערה 9.

61 ועפ"ז יש לפרש "שמח וזבולון כצאתך וישכר באהליך" – שיציאת זבולון פתלת הצינא דישכר מהמדינה ההגבלה של העניינים שנידונו בתורה עד עתה לשק"ט בעניינים חדשים.

62 ראה אנרות-קדוש דאמרו מהר"י ח"ב ע' תצב ואילך. ושי"ג.
63 וטוף מעשה במחשבה תודלה (כנה לעיל הערה 47).

64 להעיר מהמסופר אודות הרה"ח ר' הלל מפאריטש שלא הי' ככתו לסבול שיעבוד הזמן וקידוש לבנה ללא אפשרות לקדש הלבנה (מפני היותה מכוסה בעבים), כפי שהתבטא מעם לאחר משך זמן עד שסו"ס נראתה הלבנה: מי יודע מה הי' קורה אילולי הי' זוכה לקדש הלבנה. ועפ"ז מתחזקת יחתי השאלה האמורה – מה יעשה אדם שנמצא על הירח כמשך זמן קידוש הלבנה דחדש זה.

65 כולל גם ההוספה בהתפעלותו מגדלות הכבוד – מה רבו מעשיך ה' ומה גדלו מעשיך ה'.
66 ראה גתוימא נשא טז, ועוד. תניא רפ"ז. וככ"מ.

מעייני הישועה – ה'תשנ"ב

ולהוסיף, שענין זה נוגע במיוחד לשנה זו, "הי' תהא שנת נפלאות בה" – שנפלאות השנה (נפלאות בה) כאים בגלוי ובפירסום לעיני כל העמים, ועד שגם הם רואים ככל דבר שכעולם (ועאכו"כ במציאותם של ישראל⁶⁴) הנפלאות דהקב"ה, "לעושה נפלאות גדולות לכדו"⁶⁵, ועי"ז נעשה מעמד ומצב של שמחה בעולם⁶⁶ – "כל השומע יצחק ליי", "רכ שחוק הי' בעולם"⁶⁷, כמדודגש במיוחד בשמחת בית השואבה (ובפרט כלילה השני של סוכות⁶⁸ שהאושפיזא שלו הוא יצחק, ע"ש השחוק והשמחה) שנמשכת ופועלת גם אצל אומות העולם.

ז. האושפיזא השלישי – יעקב אבינו:

ענינו של יעקב אבינו הוא תורה, כמ"ש "ויקם עדות כיעקב ותורה שם בישראל".

ולהעיר, שיעקב הוא השלישי שבאבות (וקשור במיוחד עם חג הסוכות, הרגל השלישי⁶⁹ (שכתוב בו שלש שמחות), ובהדגשה יתירה ביום השלישי דחג הסוכות, שהאושפיזא הוא יעקב), וגם התורה (ענינו של יעקב) היא "אוריין תיתאי"⁷⁰.

ועפ"ז יומתק ש"יעקב אבינו למד בניו כולם והכדיל לוי ומינהו ראש והושיבו בישיבה ללמד דרך השם ולשמור מצות אברהם, וצוה את בניו שלא יפסיקו מבני לוי ממונה אחר ממונה כדי שלא תשכח הלימוד⁷¹ – לוי דייקא, השלישי שבשכטים.

142 ע"ד מארז"ל (טואר"ח סו"ס תקפא) "כי מי גיר גדול וגו'... איזו אומה כאומה זו שידעת אוי" של אלקי" פ"י מנהגיו ודיניו. שמנהגו של עולם אדם שיש לו רין כו' אבל ישראל אינן כן לובשים לבנים ומתעטפים לבנים... ואוכלין ושותין ושמים בריה לפי שידעין שהקב"ה יעשה להם נס".

143 תהלים קלו, ד. וראה נרה לא, א.

144 נוסף על השמחה ד'ישראל ככל עניני עבודת ה', ש"השמחה שישמח אדם בעשיית המצוה ובאהבת הא-ל" שצוה בהן עבודה גדולה היא" (רמב"ם סוף הל' לולב), ולא עוד אלא שאפילו בימים הנוראים שבהם צ"ל ענין השמחה באופן ר"יגילו בנרדח" (ראה לקו"ש נצבים מז, א ואילך, ובכ"מ), מצונו הדגשה מיוחדת כנוגע ליצחק (שענינו שמחה) – שכעת התקיעות** יעקב ואברהם "אחידן תרוייהו כ"י כצחק" (זח"ג ק, רע"א), אברהם מימן יעקב משמאל ובאמצע יצחק.

145 יירא כא, ו ובפרש"י.

146 ולהעיר, שבקיעות שנה זו חל ז"ס שני דמוכות בי"ס השלישי כשבת, שהוכפל בו כי טוב לשמים וטוב לכריות (ראה אה"ת בראשית לג, ב, ועוד) – שבוה מודגשת יתרו פעולת השמחה (נוסף על השמחה דבני"ג גם) ככל העולם (כריות).

147 לענין כל תאמר – ג' רגלים כסדרן והג המצות תחילה (כנ"ל הערה 34).

148 שבת פ"א, א.

* ובפרש"י: השמחה – ענינו של יצחק, והארתה – ענינו של אברהם ששוא הקב"ה אותנו (נמב"ס סוף הלכות תשובה).

** ענין הכי עיקרי בעבודת ה' – "תמליכוני עליכם... בשופר" (ר"ה טז, טע"א ושי"ג), שהוא השורש לכללות העבודה דקיום התנו"צ, כמארז"ל "קבלו מלכותי ואח"כ אמור עליכם נירות" (מכילתא יתרו כ, ב, ועוד) – ויש לומר, שהתחלת הענין ד"אמור עליכם נירות" (מצוות התורה) הוא באמירת פסוקי התורה בתפלת מוסף דר"ח בהמשך ובסמיכות להתקיעות.

וגבול, וזהו השבח וההילול שהקב"ה חישוב את הקץ לעשות שיהי קץ וגבול לעבודה דומן הגלות.

והבעש"ט - שענין זה גופא נעשה "אויף א בעל-שם'סקער אופן", למעלה מחשבונות, כולל גם חשבון הקץ, אלא תיכף ומיד ממש מתקיימת הכטחת הגאולה, ולא עוד אלא שהנפלאות והגאולה אינם בגדר של נס כיון שנעשים הנהגה רגילה, "א בעל-שם'סקע הנהגה".

טז. האושפיזא השני - יצחק אבינו:

אע"פ שגולה מעלת אברהם אבינו להיותו ראשון לאבות (גם ליצחק), מ"מ, יש גם מעלה ביצחק לגבי אברהם. וכמרומו גם בלשון הכתובים "אלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק", שנוסף על הדגשת מעלת אברהם ש"הוליד את יצחק", מודגשת גם מעלת יצחק כפי שקודם לאברהם, "יצחק (תחילה ואח"כ מוסיף) בן אברהם", וכמארו"לינו "יפה כח הבן מכח האב"י.

ומהענינים כוה"י - שגידת יצחק כשלעצמה (לפני התחלת עבודתו) היתה באופן של נס גלוי ומפורסם לכל"י שעל ידו נעשה גילוי אלקות בעולם (שינוי הנהגת הטבע), כדברי שרה: "צחוק עשה לי אלקים כל השומע יצחק לי... מי מלל לאברהם (לשון שכח וחשיבות... ראו מה הוא ומי הוא שומר הבטחתו הקב"ה מבטיח ועושה)... כי ילדתי בן לזקוניו"י, ולא עוד אלא שכהמשך לזה הי' הנס ש"הניקה בניס שרה", "כיום המשחה הביאו השרות את בניהן עמהן והניקה אותם"י.

[ולהעיר, שמלבד הפעולה דראיית הנס ש"הניקה בניס שרה" לעיני כל השרות, ישנה גם הפעולה שע"י הנקת הבנים כשלעצמה, דכיון שהחלב בא מהדם ("דם נעכר ונעשה חלב"י) ש"הוא הנפש"י, הרי, כשבני השרות ינקו מחלבה של שרה, קיבלו השפעה מנפשה של שרה"י, וכודאי שהשפעה זו פעלה בהם שינוי לטובה].

(132) ר"פ תולדות.

(133) שבתות מה, סע"א, וש"נ.

(134) להעיר מהפירוש שפעלת הבן ("יפה כח הבן") באה "מכח האב" (ראה לקו"ש הכ"ג ע' 222, וש"נ), אבל, לכל לראש ישנו הפירוש הפשוט שכח הבן יפה יותר מכח האב.

(135) נוסף על המעלה ד"שלה חמימה", שלכן הי' כל ימיו בארץ ישראל, ולא יצא לתוך לארץ (כ"ד פס"ד, ג, ועוד) - כמבואר בארוכה בשנים שלפניו.

(136) להעיר ממאמר "ש"כחצות היום נולד נאמר כאן מנצח ונאמר להלן כבוא השמש מנצח צאתן ממצרים" (כ"ד פנ"ג, ו) - כדי להרגיש יותר פירוטו הדבר, כביצ"מ שהיתה "בעצם היום הזה" (בא יב, מא, פרש"י האזינו לב, מח).

(137) יראו כא, ר"ז ובפרש"י.

(138) שם, ז ובפרש"י.

(139) כבודות ו, ב.

(140) פ' ראה יב, כג.

(141) ובמילא גם מנפשו של אברהם, מצד האחרות דאברהם ושרה בתור איש ואשה שנעשים "לכשר אח"י, כולל גם לנפש אחת.

י. עפ"ז יש לבאר השייכות דהלכות התורה לענין הגאולה:

כתיב"ז "ציון כמשפט תפדה", ומפרש רבינו הזק"מ ש"כמשפט היינו הלכות" כהרגומו ע"פ"י כמשפט הראשון כהלכתא קדמייתא, והיינו כמשארז"לוי אין הגליות מתכנסות אלא בזכות המשניות", הלכות פסוקות. ומהטעמים לזה - ע"פ האמור לעיל שכירור העולם בזמן הגלות (כשבנ"י מפורזים בכל העולם כולו עד לפנה נדחת) נעשה ע"י הלכות התורה, ולכן, כשנשלמת העבודה דומן הגלות בכירור העולם ע"י הלכות התורה, אזי נעשית הפד"י מן הגלות אל הגאולה.

וענין זה שייך במיוחד לחג הסוכות - חג האסיף - שרומז על אסיפת כל ניצוצות הקדושה שבעניני העולם שנתבררו ע"י מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות, ואז נעשית אסיפת כל בני"י ממקומות פזורים בכל העולם לארצנו הקדושה.

וימתק יותר שמחג הסוכות, חג האסיף, כאים (לשמע"צ ו) שמחת תורה, שבו מסיימים כל התורה כולה ומתחילים מחדש - כי, בחג האסיף נשלם כבר כירור העולם שע"י הלכות התורה, ולאח"ז מתחיל ענין חדש בתורה שלמעלה מכירור העולם, שזהו"ע ד"תורה חדשה מאתי תצא"י (ודוגמתו גם בעולם - "שמים חדשים וארץ חדשה"י).

יא. ויש להוסיף, שענינו של חג האסיף בשייכות להגאולה (אסיפת כל עניני מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות ואסיפת כל בני"י מכל המקומות שגלו בין האומות) מודגש ביותר בשנה זו"י:

נוסף על המעלה הכללית ד"הי' תהא"י שנת נפלאות"י ("פלא" שלמעלה מנס"י, ובתוספת נוסף ("נפלא"), ובלשון רבים, "נפלאות"), שרומז

(67) ישע"י א, כז.

(68) לקו"ת ר"פ דברים.

(69) להעיר מהרמז ב"הליכות" ("א"ת הליכות אלא הלכות") - ע"ש ילכו מחיל אל חיל", שמוה כאים ל"יראה אל אלקים בציון" (תהלים פד, ח), ענין הגאולה.

(70) וישב מ, יג.

(71) ראה לעיל הערה 14.

(72) ישע"י נא, ד, וק"ד פ"ג, ג.

(73) ישע"י סה, ז, סו, כב.

(74) נוסף לכך ששנה זו באה לאחר המשך כמה שנים בהם מעלה מיוחדת - החל משנת תשק"ח ותשק"ח, שנת הקהל, ולאח"ז שנת "תשמיט יד"י", ולאח"ז שנת נסים, ולאח"ז שנת נפלאות אראנו.

(75) בהוי"ת תהא (ראה קידושין נח, א, ועוד).

(76) שהיתה גם בשנה החולפת, שנת נפלאות אראנו.

(77) ראה לקו"ש חס"ו ע' 368 הערה 16, וש"נ.

על הנפלאות והגאולה האמיתית והשלימה, "כימי" צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאותי" - ה"ה שנת נפלאות בה⁸⁰, שהנפלאות חודרות במציאותה של השנה (לא רק באופן של ראי' שהיא בדבר שמחך הימנו), שכוללת כל שינוי הזמנים האפשריים⁸¹, כללות הזמן, וכמילא גם כללות המקום, היינו, שכל עניני העולם (שגדרו זמן ומקום), כל פרטי הנבראים רדצח"מ, חדרים בענין הגאולה ("נפלאות"), כיון שנשלמה העבודה לגלות כהם כח הפועל כנפעל, ועד גילוי כחי "יחידו של עולם", כחינת היחידה שלמעלה, הקשורה ומתגלית ע"י כחינת היחידה שבישראל, משיח צדקוני⁸² (כולל גם יחידה הפרטית, ניצוץ משיח, שבכאו"א מישראל⁸³).

וכמרומו גם בהר"ת ד"נפלאות בנל", "בכל מכל כל"⁸⁴ - שהנפלאות הם בכל הענינים⁸⁵, שכולם חדרים בענין הגאולה.

ויומחק יותר ע"פ הרמז ש"בכל מכל כל" בגימטריא "קבץ" - "קבץ גליונו .. מארבע כנפות הארץ לארצנו" - כיון שכבר נשלמו מעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות בקיבוץ ואסיפת כל עניני העולם לנקודת האחרות דיחידו של עולם.

וכפרט לאחר שכבר עברו "שתי שבתות" בשנה זו, אשר, שמירת "שתי שבתות כהלכתן"⁸⁶ קשורה עם הגאולה⁸⁷, ונמצאים ב"חג האסיף"⁸⁸ - ה"ז הזמן הכי מסוגל לאסיפת כל עניני מעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות ואסיפת כל בניי מכל המקומות שגלו בין האומות, לארצנו הקדושה, לירושלים עיר הקודש ולבית המקדש (שבו נמצאת ה"אבן שתי" ש"ממנה הושטת העולם"), בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

78 "כימי" - ככ"ף הרמין למעלותא, כי, לעתיד לבוא יהי "נפלאות" בערך ליי"ם (ראה אותה נ"ך עה"פ ע' תפרו. ושינו), ועד שהוכרת יי"ם לעתיד לבוא תהי' בדרך של כלכו (כרכות יב, סע"ב).

79 מיכה ז, טו.

80 ובפרטיות יותר: (נפלאות) בה בו בס - כהנפסח ג' התפלוח דיום השבת (ד"רנחו בה" י"רנחו בו", ד"רנחו בס"), כנגד ג' החלוקות כעשר ספירות, וכנגד ג' הענינים דמלכות זכרונות ושמרות (ראה המשך תרס"ז ע' תקלו ואילך) - שכוללים כל הדרגות כלם.

81 ראה עבודת הקודש ח"ד פי"ט. ועוד.

82 רמ"ז לוח"ג מ, ב. ולוח"ג רס, ב. ועוד.

83 ראה מאור עינים ס"פ פניחס. לקריש ח"ב ע' 599. 692 בהערה. ועוד.

84 ראה כ"ב טו, סע"ב ואילך.

85 נוסף לכך שאות ביית היא אות השימש לכל הענינים כלם.

86 ראה ח"י תתי"ם לכ"ב שם.

87 כהלכתן דייקא - הדגשת מעלת הלכות התורה, שעל ידן נעשה כיוור העולם, כגיל בארוכה.

88 שבת קיח, ב.

89 ולהעיר, שכשנה זו מתחיל חג האסיף (כי ימים ראשונים דיו"ט) כיום כי וי', כמו ר"ה, כהסימן "סח בג המלך" (שמחלקים הפרשיות נצבים וילך לשתיים) - שבו מודגש גמר ושלמות העבודה, כגיל בארוכה (ראה קונטרס משיחות ש"פ נצבים תנשי"א, יום כי דר"ה וש"פ וילך תשנ"ב).

אלקה אחד והוא מנהיג הגלגל והוא ברא הכל .. והתחיל לעמוד ולקרוא בקול גדול לכל העולם ולהודיעם שיש שם אלקה אחד לכל העולם כו", וכמרומו גם בשמו - "ולא יקרא עוד את שמך אברהם והי' שמך אברהם כי אב המון גוים נתתיך", "אב לכל העולם"¹²¹.

ומאברהם נמשך הכח (ע"ז ש"הודיעונו ליצחק בנו .. ויצחק הודיע ליעקב .. ויעקב אבינו למד בניו כולם"¹²²) לכאו"א מישראל - "גוי אחד בארץ"¹²³, כמו ש"אחד הי' אברהם", ויש בו כחינת "איתן"¹²⁴ - להמשיך ולגלות אלקות בעולם.

ועד"ז כנוגע לאושפיזא החסיד - הבעש"ט - שהוא הראשון שהתחיל ופתח את הדרך דהתגלות תורת החסידות הכללית, שכוללת גם ההמשך בהתגלות תורת חסידות חב"ד, שעל ידה ניתוסף עוד יותר בהמשכת וגילוי אלקות בעולם, שיהי' ניכר בעולם שנתהוה מאין ואפס ממש בכח העצמות¹²⁵, ועד שיש הנברא נעשה חד עם יש האמיתי¹²⁶, כפי שיתגלה כפועל לעתיד לבוא, כש"ה ימלוך לעולם ועד"¹²⁷, "והי' ה' למלך על כל הארץ כיום ההוא יהי' ה' אחד ושמו אחד"¹²⁸.

ויש להוסיף הקשר והשייכות דהאושפיזין להגאולה:

אברהם אבינו - כמאמר¹²⁹ "ברוך שומר הבטחתו לישראל .. שהקב"ה חישב את הקץ לעשות כמה שאמר לאברהם אבינו בברית בין הבתרים", וכידוע פירוש כ"ק מו"ח אדמו"רי¹³⁰, שמצד גודל הנח"ד שנעשה למעלה מעבודתם של בניי בזמן הגלות, הי' יכול להיות ענין זה בלי קץ

121 ולהעיר, שאברהם יצחק ויעקב נקראים "אבות" (אין קורין אבות אלא לשלשה"ם (ברכות טו, ב)), "שבתות האבות היא ירושה לבניהם אחריהם בכל דור ודור", "שחמיד יש כחינה זו בכל זמן בכל אדם", משא"כ "שאר כחינות ומעלה הצדיקים כגון השבטים ראובן שמעון לר' .. יש לך אדם שאין בו כלל כחי ומדרגות אלו" (תו"א ר"פ וארא), לפי שכאו"א מישראל מתייחס לשכט אחד"ם.

122 שמואל"ב ז, כג.

123 ראה לקי"ת ר"פ ראה, ובכ"מ.

124 ראה לעיל הערה 19.

125 ראה ביאה"ז לאדהאמ"צ כשלח מג, ג, ובכ"מ.

126 בשלח טו, יח.

127 כפי שאמרנו זה עתה בסיום תפלת ערבית.

128 נוסח הגש"פ.

129 סה"מ תש"ח ע' 151.

* להעיר מהשייכות דחספר שלשה ליו"ט - שלש רגלים (כנגד ג' אבות), וכחג הסוכות עצמו - שלש שמחות כתיב בחגי.

** וגם בזמן הזה (לאחר החורבן) נשמר היחוס לשבטים אצל כו"כ משפחות בישראל שאומרים שיש בידם ספר יוחסין, ובפרט אצל שבט לוי (כהנים ולוים) שיחוסם נוגע לדינא גם בזמן הזה.

יד. נוסף על ענינים הכללי של האושפיזין, יש לכאר גם ענינים הפרטי של כל אחד מהאושפיזין (האושפיזא העיקרי של אחד משבעת ימי הסוכות, שביום זה "מגלו גובר"י), כפי שכאים בהמשך ובהוספה זה לזה, עד לסיומו של חג האסיף, גמר ושלימות כללות מעשינו ועבודתינו, ככחם ובהשפעתם והוראת דרכם של האושפיזין.

ובהקדמה — שכבר דובר בארוכה אודות ענינים אלו בשנים שלפניו. וכבר נדפסו הדברים, ובתוספת ציוני מראי מקומות¹¹¹, כך שיכולים לעיין בפנים, ואותיות מחכימות¹¹², ובפרט שישנה כבר השלימות דארבעים שנה, ש"נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע"י, ולכן אין צורך באריכות הדברים, אלא מספיק גם הדיבור בקיצור וברמז, ו"תן לחכם ויחכם עוד"י.

וכודאי שכל אחד ימסור את הדברים הנאמרים עתה בשמחת בית השואבה גם לאלה (החל מבני ביתו שמאזה סיבה שתהי' אינם נמצאים כאן) שלא (השתתפו עדיין בשמחת בית השואבה, או שהשתתפו בשמחת בית השואבה במק"א שבו לא) שמעו דברים אלה, ובתוספת ביאור והסבר, והעיקר, שעיי' יתוסף יותר בכל עניני שמחת בית השואבה.

טו. האושפיזא הראשון — אברהם אבינו: אברהם אבינו הוא הראשון ("אחד הי' אברהם"י) שהתחיל ופתח את הדרך להמשיך ולגלות אלקות בעולם גם ע"י ראיות והוכחות מהעולם עצמו — כמ"ש הרמב"ם¹¹³ "כיון שנגמל איתן זה התחיל לטוטט בדעתו... היאך אפשר שיהי' הגלגל הזה נוהג תמיד ולא יהי' לו מנהיג ומי יסבב אותו וכי' עד שהשיג דרך האמת והבי' קו הצדק מתכונתו הנכונה וידע שיש שם

111 לשון חז"ל (ירושלמי ר"ה פ"ג ה"ח ובה"ע) בנוגע ליום הולדתו — תענין זה הוא (לא רק בזמן הסעודה בסוכה, אלא גם) במשך כל היום, כבידס הולדת, שאף שהלידה היא במשך זמן מסוים ביום, מ"ס, התגברות המזל היא (לא רק ברגע הלידה, אלא) בכל היום. ומדוע גם בהענין דהכנסת אורחים (אושפיזין) נופא — שנוסף על החיוב להאכילם ולהשקותם כר בשנה שמתארחים בביתו, נמשך החיוב גם לאחרי שידאיים מביתו, כמצות לוי' (ראה רמב"ם ה"א אב"ד רש"ד).
112 כספרי התורה (ח"א) תש"ב"ב"ג"א, ובספר "מעייני הישועה" (קה"ת תשמ"ח).
113 ראה של"ה בספ" שכונות שלו (קצא, ב), מגדל עז ה"א אישות פ"ד ה"ס. סה"מ תש"א ע"י 17.

- 118 (תבוא כ"ט, ג.)
- 119 (שלי ט, ט.)
- 120 (יחזקאל לג, כד.)
- 121 (ה"ל ע"ז פ"א ה"ג.)
- 122 (לך לך ח, ה ובפרש"י.)

111 ועד שברוך כלל לא מצינו שייציינו שעת הלידה (מלבד אצל יחידים מנוחה, כמו הרמב"ם (טה"ד"ד"א ותשכ"ח).

יב. ע"פ האמור לעיל שחג האסיף רומז על כללות עבודתם של ישראל בבירור העולם — יש לכאר הקשר והשייכות לענין האושפיזין: ידוע שבשבעת ימי הסוכות¹¹⁴ באים שבעה אושפיזין (אורחים)י — הן האושפיזין שנזכרו בזה"ר¹¹⁵: אברהם יצחק יעקב משה אהרן יוסף דוד, והן האושפיזין החסידיים שנתגלו ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו"י: הבעש"ט, המגיד, אדמו"ר הזקן, אדמו"ר האמצעי, אדמו"ר הצ"צ, אדמו"ר מהר"ש, ואדמו"ר מהורש"כ"י.

ומהענינים כזה:

אמרו חז"לי "אורח (שזהו"ע האושפיזין שפירושו אורחים) מברך (ברכת המזון) כדי שיברך לבעל הבית" — שרומזו על פעולת ההמשכה ("יברך", ברכה מלשון המשכה) וההתגלות של הקב"ה בעולם כאופן שניכר שהוא "נעל הבית", שזהו כללות הענין דעשיית דירה לו ית' בתחתונים.

ונוסף לזה, "אורח" הוא גם מלשון "דרך", ו"אורחים" לשון רבים, ב' דרכים (מיעוט רבים שנים"י) — שמורה על ב' הדרכים (בכללות) שעל ידם נעשה הקב"ה בעה"ב בעולם: הדרך שבה הולכים מלמעלה למטה (המשכת אלקות בעולם), והדרך שבה הולכים מלמטה למעלה (העלאת העולם לאלקות)¹¹⁶.

זהו ענינם של שבעת האושפיזין שבתג האסיף — שהם מורי הדרך לכל בניי ("יורו משפטין ליעקב ותורתך לישראל"י) כיצד לפעול המשכת והתגלות הקב"ה בתור "בעל הבית" של כל העולם, כב' הדרכים (הכלליים) דהמשכה מלמעלה למטה והעלאת מלמטה למעלה, שזוהי כללות עבודתם של ישראל בבירור העולם (תוכנו של חג האסיף).

90 ההמשך לזה כשמיני-עצרת, אלא שאז נעשים כאופן של בעלי-ביתם, כדקמן במניס.
91 ריש נהגים לומר הנוסח דהזמנת האושפיזין: "יעל כר"י האושפיזי דיום זה, ויעימי כר"י שאר האושפיזין, אבל בחב"ד אין נוהגים כן, כי אם במחשבה כ"י.
92 ח"ג ק"ב, ב ואל"ך, ועוד. — ולהעיר מהשינויים בזה בנוגע למנין וסוד האושפיזין, וראלו ואלו דברי אלקים חיים, גם בנוגע לפרעל (ראה מעייני הישועה ע"י 71 ואל"ך).
93 וכאופן ד"מראה באצבעו ואומר זה": כאן ישב הבעש"ט, כאן ישב המגיד וכי' (שיחח ליל א' דתג הסוכות תרצ"ז ותש"ג). — ולהעיר, שהשימוש בלשון עבר ("ישב") הוא בנוגע להסיוור לאחרי זמן, אבל, בעמדת כללות ותג הסוכות, הזמן שבו באים האושפיזין, הי' בלשון הווה ("ישב")!
94 ריש לומר באופן אחר — שכל האושפיזין החסידיים הם נשיאי חב"ד, היינו, שהאושפיזא הראשון הוא אדמו"ר הזקן וכי' (ודאה לקמן פ"ט).
95 ברכות טו, א.
96 ראה תרי"א מקץ לו, ג, ובכ"ט.
97 נסמן בלוק"ש חכ"א ע"י 111 הערה 21.
98 ראה ביאור"י לארהאמ"צ ירש"ל יט, ב ואל"ך (ודאה גם לעיל פ"ו).

ומזה מובן שענינים של האושפיזין נמשך גם לאחרי חג הסוכות¹⁰⁰ (בשמיני-עצרת), אלא שאז אינם "אורחים" אלא "בעלי-בתים", כי, ע"י פעולת האושפיזין בהמשכת וגילוי בעלותו של הקב"ה בעולם כפי שנעשית בשבעת ימי הסוכות (ובהוספה מיום ליום) בתור "אורחים" (אושפיזין). כאים (בסיומו של חג האסיף) לגמר ושלמות העבודה, שאז ניכרת פעולתם בהתגלות בעלותו של הקב"ה בעולם בתור "בעלי-בתים".

ועפ"ז תומתק השייכות של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו לשמע"צ (בהמשך לשבעת האושפיזין דחג הסוכות, אבל, לא בתור אושפיז, אלא בתור בעה"ב) — כי, להיותו הנשיא של הדור (האחרון לגלות דור) הראשון לגאולה, לאחרי גמר ושלמות מעשינו ועבודתינו בבירור העולם, ה"ה שייך לשמע"צ שלאחרי חג האסיף שרומז על גמר ושלמות כללות העבודה דבירור העולם, ואז באה הגאולה האמיתית והשלמה שמרומזת ב"שמיני-עצרת", כידועי¹⁰¹ שהגאולה שייכת למספר שמונה, ונוסף לזה, "שמיני" הוא גם מלשון שומן ו"עסענץ"¹⁰², שרומז על התגלות התמצית ("עסענץ") דכל עניני העולם, שכל מציאותם היא אלקות.

יג. ולתוספת ביאור ענינם של האושפיזין כשייכות לעבודת כאו"א מישראל: מהענינים העיקריים דהכנסת וכיבוד אורחים ("גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני השכינה"¹⁰³), שבעה"כ מראה שהוא מעריך ומייקר ביותר את האורח, ע"י השתדלותו (של בעה"ב) להדמות אליו (לאורח). ועד"ז בנדוד, שכאו"א מישראל צריך להשתדל להדמות אל האושפיזין — האבות, נשיאי ישראל, אדמו"רים — ע"י ההליכה בדרכיהם ואורחותיהם, וזכות אבותם מסייעתם¹⁰⁴. ולהעיר:

מצינו כרשימותיו של כ"ק מו"ח אדמו"ר בנוגע לתולדותיו של הצמח-צדק (דור השלישי של נשיאי חב"ד, "בתלת זימני הוי חזקה").

- 99) ברכה לג, ז"ד.
- 100) לא כמו אורחים שכאים להתארח לזמן מסוים, ולאח"ז מסתים זמן האירוח.
- 101) ראה ערכין יג, ב. ועוד.
- 102) כן הוא ("עסענץ", בלשון אידיש) בכמה מאמרי חסידות (ארה"ת כלק ע' תתקכו. ועוד) — כלשון אמירתם, כמ"ש כתניא אנה"ק (סכ"ה) ש"הבעש"ט זיל היי אומר ד"ת בל"א ולא בל"ק", אף שכתובתם בל"ק.
- 103) שבת קכז, א. וש"נ.
- 104) לשון חז"ל — אבות פ"ב מ"ב. ועוד.

(*) ר"ת זה יש לפרשו: "בלשון אידיש", ולא "בלשון אשכנז" — שבה מודגש הפיכת לשון זו ללשון יהודית ("אידיש") השייכת ליהודים ("אידין"), ולא כפי שנקראת לפניו בשם "שפיראגאן". שפירושו לשון טפילה ללשון אחרת.

ש(כמה מהם) נקראים כתואר "אדמו"ר"¹⁰⁵. וענין זה מהוה נתינת-כח לכאו"א מאתנו, בתוככי כלל ישראל, ליקח לעצמו ה"רחבות" וה"התפשטות" שבתואר "אדמו"ר"!

— כשאומרים ביטוי כזה "ווערט מען דאך פאָרציטערט".... הרי מצינו דוגמתו פלא הכי גדול בכל יו"ט¹⁰⁶, בעת פתיחת הארון¹⁰⁷ (וכשחל בחול¹⁰⁸ — לאחרי ההקדמה דאמירת י"ג מדות הרחמים¹⁰⁹ שאינן חוזרות ריקם¹¹⁰), שכאו"א מישראל חבקש על עצמו: "ויתקיים בנו מקרא שכתוביו ונחה עליו רוח ה' וגו'" — פסוק שמתאר גודל מעלתו של משיח צדקנו!... וכיון שכן, לא יפלא כ"כ האמור שכאו"א מישראל יכול וצריך להשתדל להדמות להאושפיזין.

וההתדמות להאושפיזין צ"ל גם (ולכל לראש) בכללות הענין ד"אושפיזין" שפירושו אורחים — שכאו"א מישראל צריך לידע ולהגיש שנמצא בעולם רק כמו "אורח" (שהעולם אינו מקומו האמיתי, להיותו "חלק אלקה ממעל ממש"¹¹¹, "ישראל וקוב"ה כולא חד"¹¹²), ותפקידו לגלות את ה"דרך" ("אורח" מלשון דרך) להמשכת וגילוי אלקות בעולם והעלאת העולם לאלקות ע"י כללות עבודתו בקיום התומ"צ, וכאמור, "אורח... מברך לבעל הבית", שממשיך ומגלה בעלותו של הקב"ה בעולם, ובעה"כ נותן ל"אורח" (כאו"א מבני") כל צרכיו ומשמש אותו כו', ועד שנעשה במעמד ומצב של "בן הסמוך על שולחן אביו"¹¹³, כפי שיתגלה בפועל בהגאולה האמיתית והשלמה.

- 105) ראה "שלשלת היחס וראשי פריקים מתולדות בית רבינו" — "היום יום" לחתלתו.
- 106) ובנדוד — בהתחלת חג הסוכות ובסיומו בשמע"צ, וכו"ל — בשני ימים ראשונים דחג הסוכות, ושני ימים אחרונים, שמע"צ ושמח"ת.
- 107) וכיון שצריכים להזהר שלא לעכב את הספר-תורה מלקרות בה (שע"י הקריאה ניתוסף עליו בהס"ת), הרי מובן שאין להאריך בשהות זמן אי"כ בענין נעלה ביותר.
- 108) שאו צריכים "איבערקומען" ולמלא ולהשלים כמה ענינים (משא"כ בשבת).
- 109) להעיר, שאף שענינם לבטל כל מדידה והגבלה, כולל גם מדידה והגבלה וקדושה, להיוותם למעלה מכל מדידה והגבלה, עד לעצמות ומהות, מ"מ, נקראים בשם "מרות", מדה והגבלה — שיש בהם כ" המעלות (למעלה ממדה ומדה) גם יחד, כמו בעצמותו ית', שכשם שיש לו כח בכלי גבול כך יש לו כח בגבול (ואורכה) — עיקר החדושה הוא כח הגבול).
- דוגמתו ביטוי — שלאחרי כל הפלאות שבו, כולל ובמיוחד אמירת י"ג מדה"ר בעת פתיחת הארון, צ"ל שמחת יו"ט ע"י סעודה גשמית, כשר שמן ויין ישן, יש לקשר זה עם הסעודה דלריתן ושור הבר שתהי' בהגאולה האמיתית והשלמה תיכף ומיד ממש — שהעלויים הכי נעלים דהגאולה קשורים עם סעודה גשמית.
- 110) ר"ה יז, ב.
- 111) ישע"י יא, ב.
- 112) תניא רפ"ב.
- 113) ראה זח"ג עג, א.
- 114) ראה ברכות ג, סע"א.